मरसाचीयाचवी ॥ आनरसरुचतीकेवी ॥ ३ ॥ तुका
ह्मणेचाखुनिसांगें ॥ मजअनुभवआहेअंगें ॥ ४ ॥
॥ १५१९ ॥
रामरामउत्तमअक्षरें ॥ कंठींधरिलींआपणशंकरें ॥ १ ॥
कैसींतारकउत्तमतिहींलोकां ॥ हळहळशितळकेलेंशि
वादेखा ॥ २ ॥ हाचिमंत्रउपदेशभवानी ॥ तिच्याचुक
ल्यागर्भादीयोनी ॥ ३ ॥ जुनाटनागरीचेनवे ॥ तुकाह्म
णेम्यांधरिलेंजिवेंभावें ॥ ४ ॥ ॥ १५२० ॥
रामह्मणतातरेजाणतानेणता ॥ होकायातीभलताकू
ळहीन ॥ १ ॥ रामह्मणतांनलगेआणिकसायास ॥ केले
महादोषतेहिजळती ॥ २ ॥ रामह्मणेतयाजवळिनयेभू
त ॥ कैचायमदूतह्मणतांराम ॥ ३ ॥ रामह्मणतांतरेभ
वसिंधुपार ॥ चुकेवेरझारह्मणतांराम ॥ ४ ॥ तुकाह्मणे
हेंचिसुखाचेंसाधन ॥ सेवीअमृतपानयेकाभावें ॥ ५ ॥
॥ १५२१ ॥
पैलआलारामरावणासांगती ॥ कायनिदसुरानिजला
सिभूपती ॥ १ ॥ अवघेलंकेमाजीआलेरामदूत ॥ व्या
पिलेंसमस्तबाहेरिभीतरीआंत ॥ २ ॥ अवघेअंगलग
तुझेवधीयेलेवीर ॥ होईशरणागतकिंवायुद्धासींसाद
र ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेयेक्याभावेंरामासीभेटी ॥ करुनिघे
ईआतांयासंवंधेंसितुटी ॥ ४ ॥ ॥ १५२२ ॥
समरंगणाआला ॥ रामेंरावणदेखीला ॥ १ ॥ कैसेभी
डतीलदोन्ही ॥ नावसारूनीयांरणीं ॥ २ ॥ प्रेमसुखाचें

संधान ॥ बाणेंनिवारीतीबाण ॥ ३ ॥ तुकयास्वामीरघु
नाथ ॥ वर्मजाणुनीकेलीमात ॥ ४ ॥ ॥ १५२३ ॥
केलारावणाचावध ॥ अवघातोडीलासंबंध ॥ १ ॥ लं
काराज्यविभीषणा ॥ केलिचिरकाळस्थापना ॥ २ ॥ औ
दार्याचीसीमा ॥ कायवर्णूंरघुरामा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमा
झादाता ॥ रामेंसोडविलीसीता ॥ ४ ॥ ॥ १५२४ ॥
रामरूपकेली ॥ रामेंकौसल्यामाउली ॥ १ ॥ रामराहि
लामानसीं ॥ ध्यानींचिंतनींजयासी ॥ २ ॥ रामहोयत्या
सी ॥ संदेहनाहींभरवसा ॥ ३ ॥ अयोध्येचेलोक ॥ रा
मझालेसकळिक ॥ ४ ॥ स्मरतांजानकी ॥ रामरूपझा
लेकपी ॥ ५ ॥ रावणेंसीलंका ॥ रामआपणझालादेखा
॥ ६ ॥ ऐसानित्यरामध्याय ॥ तुकावंदीत्याचेपाय ॥ ७ ॥
॥ १५२५ ॥
आनंदझालाअयोद्धेसीआलेरघुनाथ ॥ औघाजयज
कारआळंगिलाभरथ ॥ १ ॥ आनंदलेलोकनरनारिप
रिवार ॥ शंखभेरितुरेयायावाद्याचेगजर ॥ २ ॥ करि
तिआक्षवाणेंवोवाळीतिरघुवीरा ॥ लक्षुमीसहितल
क्षुमणदुसरा ॥ ३ ॥ झालेराम्मराजेआनंदलेसकळ ॥ तु
काह्मणेगाईवत्सेंनरनारीबाळ ॥ ४ ॥ ॥ १५२६ ॥
झालेंरामराज्यकायउणेंआह्मासी ॥ धरणीधरीपीक
गाईवोळल्याह्मसी ॥ १ ॥ रामवेळोवेळांआह्मीगाउं
वोविये ॥ दळितांकांडितांजेवितांगेबाईये ॥ २ ॥ स्वप्नीं

हिदुःखकोणीनदेखेडोळां ॥ नामाच्यागजरेंभयसुटलें
काळा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेरामेंसुखदोल्हेंआपुलें ॥ तयाग
र्भवासींयेणेजाणेंखुंटलें ॥ ४ ॥ ॥ १५२७ ॥
अहिल्याजेणेंतारिलीरामें ॥ गणिकापरलोकानेलीना
में ॥ १ ॥ रामहरेरघुराजहरे ॥ रामहरेमहाराजहरे ॥
॥ २ ॥ कंठजपतांशीतळशूळपाणी ॥ रामजपेअविना
शभवानी ॥ ३ ॥ तारकमंत्रश्रवणकाशी ॥ नामजपतांवा
ल्मिकऋषी ॥ ४ ॥ रामजपेंबीजमंत्रनळा ॥ सिंधुतरती
ज्याच्याप्रतापेंशिळा ॥ ५ ॥ नामजपेजिवनमुनिजना ॥
तुकयास्वामीरघुनंदना ॥ ६ ॥ ॥ १५२८ ॥
मीतोअल्पमतीहीन ॥ कायवर्णूतुझेगुण ॥ उदकींता
रिलेपाषाण ॥ हेंमहिमाननामाचें ॥ १ ॥ नामचांगलें
चांगलें ॥ माझेंकंठींराहोभलें ॥ कपिकुळउद्धरिले ॥ मु
क्तकेलेंराक्षसां ॥ २ ॥ द्रोणागिरीकपीहातीं ॥ आणवि
लासीतापती ॥ थोरकेलीख्याती ॥ भरतभेटीसमईं ॥
॥ ३ ॥ शिळाहोतीमनुष्यझाली ॥ थोरकीर्तिवाखाणि
ली ॥ लंकादहनकेली ॥ हनुमंतेंखाशानें ॥ ४ ॥ रामजा
नकीजीवन ॥ योगीयाचेंनिजध्यान ॥ रामराजीबलो
चन ॥ तुकाचरणवंदितो ॥ ५ ॥ ॥ १५२९ ॥
साहीशास्त्रांअतिदूरि ॥ तोपरमात्माश्रीहरि ॥ तोदशर
थाचेघरीं ॥ क्रीडताराम ॥ १ ॥ शिवाचेंनिजध्याय ॥
वाल्मीकाचेंजेंकांगुह्य ॥ तोभिल्लटीचींफळेंखाय ॥ श्री
रामतो ॥ २ ॥ योगीयाचेमनीं ॥ नातुडेजोचिंतनीं ॥ तो

वानराचेकानीं॥ गोष्टीसांगे॥३॥ चरणेंसिळाउद्धरी॥
नामेंगणिकातारी॥तोकोळीयाघरीं॥पाहुणाराम॥४॥
क्षणयेकसुरवरा॥ नातुडेनमस्कारा॥ तोरिसाआणि
वानरा॥क्षेमदेराम॥५॥रामसांवळासगुण॥ योगी
यांचेंनिजधन॥ रामराजीवलोचन॥ तुकाचरणवंदि
तसे॥६॥ ॥१५३०॥

सुटायाचाकांहींकरितोंउपाय॥ तोहेदेखेपायगोवीये
ले॥१॥ ऐसीयादुःखाचेसांपडलोंसंधी॥ हरपलीबुद्धि
बळमाझें॥२॥ प्रालब्धक्रियमाणअसेसंचिताचें॥
वोढतठाईचेंआलेंसाचें॥३॥ विधीनिषेधाचेसांपड
लोंचेपें॥ येकायेकलोपेंनिवडेना॥४॥ सारावेंतेंवाटे
त्याचीयाचिअंगें॥ तृष्णेचियासंगेंदुःखीझालों॥५॥
तुकाह्मणेआतांकरींसोडवण॥ सर्वशक्तिहीनझालोंदे
वा॥६॥ ॥१५३१॥

भयवाटेपर॥नसुटेहासंवसार॥१॥ ऐसापडलोंकांच
णी॥ करिधांवाह्मणवोनी॥२॥ विचारितोंकांहीं॥
तोहेंमनहातींनाहीं॥३॥ तुकाह्मणेदेवा॥ येथेंनपुरेरि
घावा॥४॥ ॥१५३२॥

येइयेइगापांडुरंगा॥ घेइउचलोनीवोसंगा॥१॥ ऐसी
असोनीयावेसी॥ दीसतोंमीपरदेसी॥२॥ उगवोनी
गोवा॥ सोडउनीन्यावेंदेवा॥३॥ तुजआडकांहीं॥ ब
ळकरीऐसेंनाहीं॥४॥ तुकाह्मणेहृषीकेशी॥ कायउ
सिरलावीसी॥५॥ ॥१५३३॥

माझीविठ्ठलमाउली ॥ प्रेमपाङ्गापाङ्गावली ॥ १ ॥ कुर्वाळोनीलावीस्तनीं ॥ नवजेदूरिजवळुनी ॥ २ ॥ केली पुरविआळी ॥ नव्हेनिष्ठुरकोवळी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेघास ॥ मुखींघालीब्रह्मरस ॥ ४ ॥ ॥ १५३४ ॥

आह्मीउतराई ॥ भावनिरोपोनीपाईं ॥ १ ॥ तुह्मीपुरवावीआळी ॥ करावीतेलडीवाळी ॥ २ ॥ आमुचाहानेम ॥ तुह्माउचितहाधर्म ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेदेवा ॥ जाणोसांगीतलीसेवा ॥ ४ ॥ ॥ १५३५ ॥

केलेंपापजेणेंदिल्हेंअनुमोदन ॥ दोघांसींपतनसारिखेंची ॥ १ ॥ विषनवनीताविषकरीसंगें ॥ दुर्जनाच्यात्यागेंसर्वहीत ॥ २ ॥ देखीलेंवोढाळनिघालीतीसेता ॥ टाळावेंनिमित्ताथैकह्मणुनी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेजोडेकेल्याविणकर्म ॥ देखतांतोश्रमनमनिता ॥ ४ ॥ १५३६ ॥

विठ्ठलगीतींविठ्ठलचित्तीं ॥ विठ्ठलविश्रांतिभोगजया ॥ १ ॥ विठ्ठलआसनींविठ्ठलशयनीं ॥ विठ्ठलभोजनीं ग्रासोग्रासीं ॥ २ ॥ विठ्ठलजागृतींस्वप्नींहिसुषुप्तीं ॥ आनदुजेंनेणतीविठ्ठलावीण ॥ ३ ॥ भूषणअळंकारसुखाचाप्रकार ॥ विठ्ठलनिर्धारजयानरा ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेतेही विठ्ठलचीझाले ॥ संकल्पमुरालेदुजेपणे ॥ ५ ॥ १५३७ ॥

दासझालोंहरिदासाचा ॥ बुद्धिकायामनेंवाचा ॥ १ ॥ येथेंप्रेमाचासुकाळ ॥ टाळमृदंगकल्होळ ॥ २ ॥ नासे दुष्टबुद्धिसकळ ॥ समाधीहरिकीर्तनीं ॥ ३ ॥ ऐकतांहरिकथा ॥ भक्तिलागेल्याअभक्ता ॥ ४ ॥ देखोनिकीर्तनाचारं

ग॥ कैसाउभापांडुरंग॥५॥ हेंसुखब्रह्मादीकां ॥ नाहीं नाहींह्मणेतुका॥६॥ ॥१५३८॥

गतिअधोगतिमनाचीहेयुक्ति ॥ मनलावीयेकांतीसाधुसंगें ॥ १ ॥ जतनहेंकराजतनहेंकरा ॥ धांवतसेंसैरावोढाळतें॥ २॥ मानअपमानमनाचेंलक्षण ॥ लावीलीयाध्यानतेचिकरी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमनउतरीभवसिंधु॥ मनकरीबंधुचौऱ्यायशीचा॥ ४॥ ॥१५३९॥

पंढरीसदुःखनमीळेवोखदा ॥ प्रेमसुखसदांसर्वकाळ ॥ १॥ पुंडलीकेंहाटभरियेलीपेंठ॥ अवघेंवैकुंठआणियेलें ॥ २ ॥ उदिमासीतूटीनाहींकोणाहानी ॥ घेऊनीयांधणीलाभघेती ॥ ३॥ पुरलेंदेशासीभरलेंसिगेसी॥ औघीपंचक्रोसीदुमदुमीत ॥ ४॥ तुकाह्मणेसंतांलागलीसेधणी॥ बैसलेराहूनिपंढरीस॥५॥ ॥१५४०॥

द्वारकेचेंकेणेंआलेंयाचिठायां॥ पुढेंभक्तरायाचोजवीत॥ १ ॥ गोविलेंविसारेंमापकेलेंखरें ॥ नपाहेमाघारेंअद्यापवरी ॥ २॥ वैष्णवमापारीनाहींझालीसळे॥ पुढेंहीनकळेपारत्याचा ॥ ३॥ लाभझालात्यानींधरिलातोविचार॥ आइक्यपरत्रसांठविलें ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेमजमिळालीमजूरी॥ विश्वासयाघरींसंतांचिया॥५॥ ॥१५४१॥

सुरवरयेतीतीर्थेंनित्यकाळ ॥ पेठत्यानिर्मळचंद्रभागा ॥ १ ॥ साक्षभूतनव्हेसांगितलीमात॥ महिमाअद्भुतवर्णवेना॥ २॥पंचक्रोशीमाजीरिघनाहींदोष॥जळती

अपैसाअघोरते ॥ ३ ॥ निर्विषयनरचतुर्भुजनारी॥औ
घाघरोघरींब्रह्मानंदु ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेज्यापेंनाहींपुण्य
लेश॥ जारेपंढरीसघेईकोटी ॥५॥ ॥१५४२॥
विचारनाहींनरखरतोतैसा ॥ वाहेज्ञानपाठीभारलग
डजैसा १ ॥वादावादकरणेंत्यासीतोंचीवरी ॥ गुखा
डीचीचाडसरेतोचिबाहेरी ॥ २ ॥ सौभाग्यसंपन्नहो
काव्हद्धप्रतिष्ठा ॥ छीकरूनिसांडीपायालागलीतेविष्ठा
॥ ३ ॥ नाहींयातिकूळफांसेवोढीतयासी ॥ तुकाह्मणे
कायमुद्रासोंगजाळिसी ॥४॥ ॥१५४३॥
देवहोसीतरिआणिकातेकरिसी ॥ संदेहयेविशींकरणें
नलगे ॥ १ ॥दुष्टहोसीतरिआणिकांतेंकरिसी ॥ संदेह
येवीसींकरणेंनलगे॥ २ ॥ तुकाह्मणेजेंजेंदर्पणींबिंब
लें॥तेंतयांबाणलेंनिश्चयेसीं॥३॥ ॥१५४४॥
कलिधर्ममागेसांगितलेसंतीं ॥ आचारसांडितीद्विज
लोक ॥ १॥ तेचिकळोंआतांयितसेप्रचिती॥ अधर्मांटि
कतीधर्मनव्हे ॥ २ ॥ तपव्रतकरितांलागतिसायास॥
पाळीतांपिंडासगोडवाटे ॥ ३॥ देवह्मणवोनीनयेतीदे
वुळा॥संसारावेगळातरिकांनव्हे ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेम
जनधरितांगुमान ॥ऐसेकोणीजननरकाजाती॥ ५ ॥
॥१५४५॥
नमोविष्णुविश्वरूपामायबापा॥ अपाराअमुपापांडुरं
गा॥ १ ॥विनवितोंरंकदासमीसेवक ॥ वचनतेंये
कआईकावें॥ २ ॥ तुझीस्तुतिवेदकरितांभागला॥नि

वांतच्चिठेलानेतिनेति ॥ ३ ॥ ऋषीमुनीबहुसिद्धकवि
जन ॥ वर्णितांतिगुणनसरती ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेतेथेंका
यमाझीवाणी ॥ जेतुझीवाखाणीकीर्तिदेवा ॥ ५ ॥

॥१५४६॥

अंतरींचाभावजाणोनियांगुज ॥ तैसेंकेलेंकाजपांडुरं
गा ॥ १ ॥ घातलेंवचननपडेचिखालीं ॥ तूंआह्मामाउ
लीअनाथाची ॥ २ ॥ मजयाचकाचीपुरवावीआशा ॥
पंढरिनिवासामायबापा ॥ ३ ॥ नासलीआशंकामाझी
याजिवाची ॥ उरलीभेदाचीकांहींहोती ॥ ४ ॥ तुकाह्म
णेआतांकेलोंमीनिर्भर ॥ गाईनअपारगुणतुझे ॥ ५ ॥

॥१५४७॥

उदाररूपाळअनाथाचानाथ ॥ ऐकसीहीमातशरणा
गता ॥ १ ॥ सर्वभारमाथाचालवीसीत्यांचा ॥ अनुस
रलेवाचाकायामनें ॥ २ ॥ पाच्यारितांउभाराहसीजव
ळी ॥ पाहिजेतेकाळींपुरवावें ॥ ३ ॥ चालतांहिपंथसां
भाळीसीवाटे ॥ वारिसीलकांटेखडेहातें ॥ ४ ॥ तुकाह्म
णेंचिंतानाहींतुझ्यादासा ॥ तूंत्यांचाकोवसासर्वभावें
॥ ५ ॥ ॥१५४८॥

कायकीर्तिकरूंलोकदंभमान ॥ दाखवीचरणतुझेमज
॥ १ ॥ मजऐसेंआतांनकोवरूंदेवा ॥ तुझादासजावावा
यावीण ॥ २ ॥ होईलथोरपणजाणीवेचाभार ॥ दुऱ्हा
वेनदूरतुझ्यापाईं ॥ ३ ॥ अंतरींचाभावकायकळेलोकां ॥
येकमानीयेकादेखोवेखी ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेतुझेपायआं

तुडती ॥ त्यामजविपत्तीगोडदेवा ॥ ५ ॥ ॥ १५४९ ॥

मानावयाजगव्हावीद्रव्यमाया ॥ नाहींहेजिवायामा
झीचाड ॥ १ ॥ तुझ्यापायांसाठींकेलीआराणूक ॥ आ
तांकांहींयेकनकोदुजें ॥ २ ॥ करूनियांकृपाकरिंअंगी
कार ॥ नलाविउसीरआतांदेवा ॥ ३ ॥ नव्हेसाचकांहीं
कळोंआलेंमना ॥ ह्मणोनीवासनाआवरिली ॥ ४ ॥ तु
काह्मणेआतांमनोरथसिद्धी ॥ माझेरूपानीधीपाववा
वें ॥ ५ ॥ ॥ १५५० ॥

आतांसर्वभावेंहामाझानिर्धार ॥ नकरिविचारआणि
कासी ॥ १ ॥ सर्वभावेंनामगाईनआवडी ॥ सर्वमाझी
जोडीपायतुझे ॥ २ ॥ लोटांगणतुझ्याघालीनअंगणीं ॥
पाहेनभरूनीडोळेमूख ॥ ३ ॥ निर्लज्जहोउनीनाचेनरं
गणीं ॥ येवोनेदीमनींशंकाकांहीं ॥ ४ ॥ अंकितअंकी
लादासतुझादेवा ॥ संकल्पहाजीवातुकाह्मणे ॥ ५ ॥
॥ १५५१ ॥

जनींजनार्दनऐकतोंहेमात ॥ कैसातोवृत्तांतनकळेआ
ह्मा ॥ १ ॥ जन्मजरामरणकवणभोगीभोग ॥ व्याधी
नानारोगसुखदुःखें ॥ २ ॥ पापपुण्यशुद्धाशुद्धआचर
णें ॥ कोणत्याकारणेंकवणेंकेलीं ॥ ३ ॥ आह्मामरणना
शतूंतवअविनाश ॥ कैसाहाविश्वाससाचमानूं ॥ ४ ॥
तुकाह्मणेतूंचीनिवडिहागूढार ॥ दाखविसाचारतेंची
मज ॥ ५ ॥ ॥ १५५२ ॥

यथार्थहावादसांडोनीउपच्यार ॥ बोलतितेअघोरभो

गितील॥ १॥ चोराधरितांसांगेकुठाऱ्याचेंनाव॥ दोघांचे
हिपावहातजाती ॥ २ ॥ तुकाह्मणेअसेपुराणींनिवाड ॥
माझीहेबडबडनव्हेकांहीं ॥ ३ ॥ ॥ १५५३ ॥
धीरतोकारण ॥ साह्यहोतोनारायण॥ नेदिहोऊंसीण ॥
वाहेचिंतादासांची॥ १॥ सुखेंकरावेंकीर्तन ॥ हर्षेंगाऊं
हरिचेगुण ॥ वारिसुदर्शन ॥ आपणचीकळिकाळा ॥
॥ २ ॥ जीववेंचीमाता ॥ बाळाजडभारीहोता ॥ तोतो
नव्हेदाता ॥ प्राकृतायासारिखा ॥ ३ ॥ हेंतोंमाझ्याअ
नुभवें ॥ अनुभवाआलेंजीवें ॥ तुकाह्मणेसत्यव्हावें ॥
आहाचनयेकारणा ॥ ४ ॥ ॥ १५५४ ॥
पुढेंआतांकैचाजन्म ॥ ऐसाश्रमवारेसा ॥ १ ॥ सर्वथा
हिफिरोंनये ॥ ऐसीसोयलागलिया ॥ २ ॥ पांडुरंगाऐ
सीनाव ॥ तारूभवींअसतां ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेचुकतीबा
पा ॥ पुन्हाखेपासकळा ॥ ४ ॥ ॥ १५५५ ॥
दूधदहींताकपशूचेंपाळण ॥ त्यामध्येंकारणघृतसार ॥
॥ १ ॥ हेंचिवर्मआह्माभावीकांचेहातीं ॥ ह्मणवोनीचि
त्तींधरिलाराम ॥ २ ॥ लोहकफगारअग्निषीयाकांजे ॥
येऱ्हवींतेंवोझेंकोणवाहे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेखोरींपाहारा
जतन ॥ जोंवरिहेंधनहातालागे ॥ ४ ॥ ॥ १५५६ ॥
वरिविठ्ठलाचेगाढे ॥ कळिकाळपायांपडे ॥ १ ॥ करि
तिघोषजयजयकार ॥ जळतिदोषांचेडोंगर ॥ २ ॥ द
याक्षमाशांती ॥ बाणअभंगहेहातीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेव

ळी ॥ तेचियेकभूमंडळीं ॥ ४ ॥ ॥ १५५७ ॥
अईकारेजना ॥ तुझ्यास्वहिताच्याखुणा ॥ पंढरिचारा
णा ॥ मनामाजीस्मरावा ॥ १ ॥ मगकैचेंरेबंधन ॥ वा
चेगातांनारायण ॥ भवसिंधुतोजाण ॥ येचरितिसिरे
ल ॥ २ ॥ दास्यकरिलकळिकाळ ॥ बंधतुटेलमायाजा
ळ ॥ होतीलसकळ ॥ रिद्धिसिद्धिह्मणयारी ॥ ३ ॥ सकळ
शास्त्रांचेंसार ॥ हेंवेदाचेंगव्हर ॥ पाहातांविचार ॥ हाचि
करीतीपुराणें ॥ ४ ॥ ब्राह्मणक्षेत्रिवैश्यशूद्र ॥ चांडाळा
हिअधिकार ॥ बाळेंनारीनर ॥ आदिकरुनिवैश्याहि ॥ ५
तुकाह्मणेअनुभवें ॥ आह्मीपाडियेलोंठावें ॥ आणिक
हिदेवें ॥ सुखघेतीभाविकें ॥ ६ ॥ ॥ १५५८ ॥
नकरितळमळराहेंरेनिश्चळ ॥ आहेहाकृपाळस्वामीमा
झा ॥ १ ॥ अविनाशसुखदेईलनिर्वाणी ॥ चुकतीलखा
णीचौऱ्याशीच्या ॥ २ ॥ आणिकयाजीवाहोईलउद्धार ॥
तेहिउपकारघडतीकोटी ॥ ३ ॥ आईक्यपरत्रींहोशिल
सरतां ॥ वाचेउच्चारीतांरामनाम ॥ ४ ॥ तुकाह्मणे
सांडींसंसाराचाछंद ॥ मगपरमानंदपावसील ॥ ५ ॥
॥ १५५९ ॥
कांरेदासहोसीसंसाराचाखर ॥ दुःखाचेडोंगरभोगाव
या ॥ १ ॥ मिष्टान्नाचीगोडीजिव्हेच्याआगरीं ॥ मसंक
भरल्यावरीस्वादनेणे ॥ २ ॥ आणिकहीभोगआणिका
इंद्रियांचें ॥ नाहींऐसेंसाचेंजवळीकांहीं ॥ ३ ॥ कृपादृष्टि

(१) पखाल.

धायेपाहातांपाहातां ॥ नघडेसर्वथाआणितृष्णा ॥ ४ ॥
तुकाह्मणेकांरेनाशीवंतासाठीं ॥ देवासवेंतुटीकरीता
सी ॥ ५ ॥ ॥ १५६० ॥
बैसोनीनिश्चळकरींत्याचेंध्यान ॥ देईलतोअन्नवस्त्रदा
ता ॥ १ ॥ कायआह्माकरणेअधीकसांचोनि ॥ देवझाला
ऋणीपूरवीता ॥ २ ॥ दयाळमायाळजाणेकळवळा ॥
शरणागतालळाराखोंजाणे ॥ ३ ॥ नलगेसांगणेमाग
णेंतयासी ॥ जाणेइच्छातैसीपुरवीत्याची ॥ ४ ॥ तुका
ह्मणेलेईअळंकारअंगीं ॥ विठ्ठलहाजगींतूंचिहोसी ॥
॥ ५ ॥ ॥ १५६१ ॥
सोनियाचाकळस ॥ माजिभरलासुरारस ॥ १ ॥ काय
करावेंप्रमाण ॥ तुह्मीसांगासंतजन ॥ २ ॥ मृत्तिकेचा
घट ॥ माजिअमृताचासाठ ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेहित ॥ तेंम
जसांगावेंत्वरित ॥ ४ ॥ ॥ १५६२ ॥
सेतकरारेफुकाचें ॥ नामविठोबारायाचें ॥ १ ॥ नाहीं
वेठींजेवासारा ॥ जाहातिनाहींह्मणीयारा ॥ २ ॥ शेरि
कनाहींदुसरा ॥ धनीसारातूझातूं ॥ ३ ॥ जपतपनांगर
णी ॥ नलगेआटीदूनवणी ॥ ४ ॥ कर्मकुळवणी ॥ नल
गेधर्मपाळीदोन्ही ॥ ५ ॥ ज्ञानपाभारीतीफणी ॥ नल
गेकरावीपेरणी ॥ ६ ॥ बीजनलगेसंचिताचें ॥ पीक
पीकलेंठाईंचे ॥ ७ ॥ नाहींयमाचेचोरटें ॥ विठ्ठलपागो
त्याच्यानेटें ॥ ८ ॥ पीकनवजेहाभरवसा ॥ करिउद्वेगतो

(१) हिशेदार.

पिसा ॥ ९ ॥ सारायेकसर्वकाळ ॥ वायांनवजेघटिका
पळ ॥ १० ॥ प्रेमपिकलेंअपार ॥ नाहींसांठवावयाथा
र ॥ ११ ॥ ऐसीजोडीजोचुकला ॥ तुकाह्मणेधीगत्या
ला ॥ १२ ॥ ॥ १५६३ ॥

वोणव्यासोकरी ॥ शेतखादलेंपाखरीं ॥ १ ॥ तैसाखा
ऊंनकोदगा ॥ निदसुराराहोनजागा ॥ २ ॥ चोरांसवें
वाट ॥ चालोनिकेलेंतळपट ॥ ३ ॥ डोळेझांकूनीराती ॥
कूपींपडेदिवसाजोती ॥ ४ ॥ पोसीवांझगाय ॥ तेथेंकै
चीदुधासोय ॥ ५ ॥ फुटकीसांगडी ॥ तुकाह्मणेनपवेथ
डी ॥ ६ ॥ ॥ १५६४ ॥

शेतआलेंसुगीसांभाळावेंच्यारीकोन ॥ पीकआलेंपरी
केलेंपाहिजेजतन ॥ १ ॥ सोकरीसोकरीसोहंकरीतो ॥ वि
सावातोंवरीनकोउभेआहेतों ॥ २ ॥ गोफणेसीगुंडाघा
लीपागोऱ्याचेनेटें ॥ पळतिहाहाकारेंआवघींपाखरां
चींथाटें ॥ ३ ॥ पेटउनीआगटीराहेजागापालटुनी ॥ प
डलीयामानीबळबुद्धिव्हावींदोन्ही ॥ ४ ॥ खळेंदाणेवि
श्वसुंखिकरीहोतारासी ॥ सारासारूनीयांज्याचेभाग
देत्यासी ॥ ५ ॥ तुकाह्मणेमगनाहींआपुलेंकारण ॥ नि
जआलेंहाताभुससांडिलेंनिकण ॥ ६ ॥ ॥ १५६५ ॥

नकाघालूंदुधजयामध्येंसार ॥ ताकाचेउपकारतरीक
रा ॥ १ ॥ नेदातरीदेहोनकादेऊंअन्न ॥ फुकाचेंजीवन
तरीपाजा ॥ २ ॥ तुकाह्मणेमजसगुणाचीचाड ॥ पुर
वाकोणिकोडदुर्बळाचें ॥ ३ ॥ ॥ १५६६ ॥

उत्तराधीअभंग प्रारंभ.

क्यागाऊंकोईसुननेवाला॥ देखेतोसबजगहीभूला॥
॥१॥ खेलोआपनेरामहिसात॥ जैसीतैसीकररहोमा
त॥२॥ कांहासेंलाऊंमधुराबानी॥ रिझेऐसीलोकबि
रानी॥३॥ गिरिधरलालतोभावकाभुका॥ रागकला
नहिंजानततुका॥४॥ ॥१५६७॥
छोडेधनमंदिरबनबसाया॥ मागतटुकाघरघरखाया
॥१॥ तिनसोहामकरवोसलाम॥ ज्यामुखबैठेराजारा
म॥२॥ तुलसीमालाबभुतचढावे॥ हरजीकेगुननिर्म
लगावे॥३॥ कहेतुकासोसांईहमारा॥ हिरनकसप
जिन्हेमारहिडारा॥४॥ ॥१५६८॥
मंत्रतंत्रनहिंजानतसाखी॥ प्रेमभावनहिंअंतरराखी
॥१॥ रामकहेत्याकेपगलगाऊं॥ देखतकपटअभिमा
नदूरभागूं॥२॥ अधिकयातिकुलहीननहिजानूं॥जा
नेनारायणसोप्रानीमानूं॥३॥ कहेतुकाजिवतनधन
डारुवारि॥ रामउपासिहिबलीयारि॥४॥ १५६९॥
चुराचुराकरमाखनखाया॥ गौलनिकानंदकुमरकन्ह
य्या॥१॥ कहेबढाईदिखावतमोहि॥ जानतहुप्रभुप
नतेरिखुबाई॥२॥ औरबातसुनउखलसुगला॥ बांध
लीआपनतुगोपाला॥३॥ फिरतबनबनगाउधरावत॥
कहेतुकयाबंधुलकरिलेलेहात॥४॥ ॥१५७०॥
हरिसुमीलदेयेकहिबेर ॥ पाछतूफीरनावेघेर॥१॥
मातसुनोदुतिआवेमनावन॥ जायाकरतिभरजोव

न ॥ २ ॥ हरिसुखमोहिकहियानजाये ॥ तवतुबुझेअ
गोपाये॥३॥ देखहिभावकछुपकरीहात ॥ मिलाईतुका
प्रभुसात ॥ ४ ॥ ॥ १५७१ ॥
क्याकहुंनहिबुझतलोका ॥ लीजावेजममारतधका ॥
॥ १ ॥ क्याजीवनकीपकरीआस ॥ हातोलियानहिंतेरा
घास ॥ २ ॥ किसेदिवानेकहतामेरा ॥ कछुजावेतनतु
सबल्यान्यारा ॥ ३॥ कहेतुकातुभयादिवाना ॥ आपना
बीचारकरलेजाना ॥ ४ ॥ ॥ १५७२ ॥
कवमरुपाउचरणतुह्मारे ॥ ठाकुरमेरेजीवनप्यारे ॥ १॥
जगरडेज्याकुसोमोहिमीठा ॥ मीठादरआनंदसोहिपै
ठा॥ २ ॥ भलापाउजनमइंकेबेर ॥ सबमायाकेअसंग
फेर ॥ ३ ॥ कहेतुकाधनमानहिदारा ॥ वोहिलियेगुंडलि
येपसारा ॥ ४॥ ॥ १५७३ ॥
दासोपीछेदौरेराम ॥ सामेखडाआपेमुकाम ॥ १ ॥ प्रे
मरसडिबांधिगले॥ खैचचलेउधरधरले॥ २॥ आपनेज
नसुभूलनंदेवे ॥ करहिधरआगेवाटबतावे ॥ ३ ॥ तुका
प्रभुदीनदयाला ॥ वारिरेतुजपरहुगोपाला ॥ ४ ॥
॥ १५७४॥
ऐसाकरघरआवेराम ॥ औरधंदासबछोरहिकाम॥ १॥
इतनेगोतेकाहेखाता ॥ जबतूंआपनाभूलनहोता ॥ २ ॥
अंतरज्यामीज्यानतसाचा ॥ मनयेकउवरवाच्या॥ ३ ॥
तुकाप्रभुदेशविदेश ॥ भरीयाखालीनहिलेश ॥ ४ ॥
॥ १५७५॥

मेरेरामकोनामजोलेवेबारोबार ॥ त्याकेपावमरेतन
कीपैजार॥ १॥हासतखेलतचालतबाट ॥ खानाखा
तेसोतेखाट॥ २॥ जातनसुमजेकछुनहिप्यार॥ आस
तेकेनहिहिंदुधेडचांभार॥ ३॥ तुकामेराचित्तलगात्या
केपाव॥ सबमीटगईमनकीधांव॥ ४॥ ॥१५७६॥
आपतरेत्याकीकोनबराई॥ आवरनकुभलोनावधरा
ई॥ १ ॥ काहेभूमीईतनाभारराखे॥ दुभतेधेनुन
हिंदुधचाखे॥ २॥ बरसतेमेघफलतेहिबिरखा॥ कोन
कामआपनिउणोतिरखा॥ ३॥ काहेचंदासुरजखावे
फेरा॥ खिनयेकबैठनपावतघेरा॥ ४॥ काहेपरिसकंच
नकरेधातु॥ क्यामोलतुटतपावतधातू॥ ५॥ कहेतुका
उपकारहिकाज॥सबकररत्यारघुराज॥ ६॥ १५७७॥
जगचलेउसघाटकोनजाय॥ नहिसमजतफिरफिरगो
तेखाय॥ १॥ नहिंयेकदोसकलसंसार॥ जोबुझेसोअ
गलास्वार॥ २॥ उपरस्वारबैठेतृष्णापीठ॥ नहिबाचेकु
इजावेलूट॥ ३॥ देखहिडरफेरबैठातुका॥ जोवतमार
गरामहियेका॥ ४॥ ॥१५७८॥
भलेरेभाईजिन्हेकीयाचीज॥ अच्छानहींमीळतबीज
॥ १॥ फिरफिरतपायासारा॥ मिटतलोलेधनकिनारा
॥ २॥ तीरथबसतधिरपायाजोग॥ नहींतळमळतुटत
भवरोग॥ ३॥ कहेतुकामैतांकोदास॥ नहींसिरभारच
लावेपास॥ ४॥ ॥१५७९॥
आलकमलीवोढेपेनाये॥ मोसोहरिथेकैसेबनाये॥ १॥

कहेसखीतुह्मीकरितिसोर ॥ हिरदाहरिकाकठिनकठोर ॥ २ ॥ नहींक्रियासरमकछुलाज॥ औरसुनाउबहुतहे भाज ॥ ३ ॥ औरनामरूपनहींगौलिया ॥ तुकाप्रभुमा खनखाया ॥ ४ ॥ ॥ १५८० ॥

रामकहोजीवनफलसोहि ॥ हरिभजनसुविलंबनपाई ॥ १ ॥ कवनकामदरकनकझोपरी ॥ येकरामबिनसब हिफुकरी ॥ २ ॥ कवनकीकायाकवनकीमाया ॥ येकरा मबिनसबहीजाया ॥ ३ ॥ कहेतुकासबहिचलनार ॥ ये करामबिननहिवासार ॥ ४ ॥ ॥ १५८१ ॥

काहेभुलाधनसंपत्तिघोर ॥ रामनामसुनगाउहुवापुर ॥ १ ॥ राजेलोकसबकहेतुंआपना ॥ जबकालनहिपा याठाना॥ २॥मायामिथ्यामनकासबधंदा॥तजोअभि मानभजोगोविंदा ॥ ३ ॥ राणारंकडोंगरकिराई ॥ कहे तुकाकरीईलाहि ॥ ४ ॥ ॥१५८२॥

काहेरोवेआगलेमरना ॥ गव्हारतुभुलाआपना ॥ १ ॥ कितेमालुमनहींफिरे॥उन्हेबडेगयेसोरे ॥ २ ॥ बापभाई लेखान्नहीं ॥ पीछेतुहीचलनारसही ॥ ३ ॥ कालेबालसो पेतभये ॥ खबरपकरोतुकाकहे ॥ ४ ॥ ॥ १५८३ ॥

क्यामेरेरामकवनसुखसारा ॥ कहकरदेपछुदासतुह्मा रा ॥ १ ॥ तनजोबनकीकोनबराई ॥ व्याधपीडादीसका टहिखाई ॥ २ ॥ कीर्तबताउंतोमनमेरा ॥ काहेसुटापछ तांऊंघेरा ॥ ३ ॥ कहेतुकानहिसमजतमात ॥ तुह्मारेश रणजोडतहिहात ॥ ४ ॥ ॥ १५८४ ॥

देखतअरखोझुटाकोर ॥ ताकाहेछोराघरबार ॥ १ ॥ मनसुकियाहोवेपाक ॥ उपरखाकपसारा ॥ २ ॥ कामक्रोधसोसंसार ॥ वोशिरभारचलावे ॥ ३ ॥ कहेतुकासोसंन्यास ॥ छोडेआसतनकीहि ॥ ४ ॥ ॥ १५८५ ॥

रामभजनसबसारमिठाई ॥ हरिसंतापजन्मदुःखराई ॥ १ ॥ दुधभातघृतसाकरपारे ॥ हरतेभुकनयेअंततारे ॥ २ ॥ खावतजुगसबचलीजावे ॥ खाटामीठाफिरपछतावे ॥ ३ ॥ कहेतुकारामरसजोपावे ॥ बहुहिफेरावोकबहुनखावे ॥ ४ ॥ ॥ १५८६ ॥

बारबारकहेमरतअभागी ॥ बहुरिमरनसेक्यातोरेभागी ॥ १ ॥ येहितनकरतेक्यानाहोय ॥ भजनभक्तिकोवैकुंठजाय ॥ २ ॥ रामराममोलनहींबेचकवरि ॥ वोहिसबमायाछुरावतसगरि ॥ ३ ॥ कहेतुकामनसुमिलराखो ॥ रामरसजिव्हानितचाखो ॥ ४ ॥ ॥ १५८७ ॥

हाउदासतिन्हेसुनाउलोका ॥ रावनमारबिभीखनदिई लंका ॥ १ ॥ गोवरधननखपरगोकुलराखा ॥ बरसनलागाजबमेहुफतरका ॥ २ ॥ बैकुंठनायककालकंसासुरका ॥ दैतडुबायसबमंगायगोपिका ॥ ३ ॥ स्तंभफोडपेटचिराकस्यपका ॥ प्रल्हादकेलियेकहेभाईतुका ॥ ४ ॥ ॥ १५८८ ॥

तुकाबस्तरविचाराक्याकरेअंतरभगवानहोय ॥ भीतरमैलकबमींठेरेमेरेउपरधोय ॥ १ ॥ रामनामकहेमन

अवरसुनहिकाज॥बहुतउतारोपारआगराखतूकाकी
लाज॥ २॥ लोभीकेचितधनबैठेकामिनिचित्तकाम ॥
माताकेचित्तधनबैठेतुकाकेमनराम ॥ ३ ॥ तुकापं
खीबहिरनमानुबोईजनावरबाग ॥ असंतनकुसंतन
मानुजेवर्मकुंदाग ॥ ४ ॥ तुकारामबहुतमिठारेभररा
खुशरीर॥ तनकीकरुनावरिउतारुपैलतीर॥५॥ संतन
पन्हैय्यालेखडारहुंठाकुरद्वार ॥ चलतपाछेहुंफिरोरज
उउतलेऊंशिर ॥ ६ ॥ तुकाप्रभुबडोनमनुजिसपासब
डोदाम ॥ बलीहरिउसमुखकीजिसेतिनिकसेराम ॥
॥ ७॥ रामकहेसोमुखभलारेबिनरामसेबिख ॥ अबन
जानोमतबेरोचबकाललगावेसीक॥ ८ ॥ रामकहेसो
मुखभलारेखायखिरखांड ॥ हरिबिनमुखमेधुलपरि
रेक्याजनीउसरांड॥ ९ ॥ कहेतुकामेंसवदावेचुलेवेके
तनहार॥ मिठासाधुसंतजनरेमुरुखकेसिरमार॥१०॥
तुकादासतिनकाररामभजननिरास ॥ क्याबिचारेपं
डितकरोरेपसारेहात ॥ ११ ॥ तुकाप्रीतिरामसोतैसी
मीठिराख॥ पतंगजायदिपपरकरेतनकीखाक॥ १२॥
कहेतुकाजगभुलारेकत्यानमानतकोय ॥ हातपरेजब
कालकेमारतफोडतडोय ॥ १३ ॥ तुकासुरानहिसबद
कारेजबकमाईनहोय ॥ चोटसाहेघनकीरहेरानिबरे
तोय ॥ १४ ॥ तुकासुरनहिसबबहुतकहावेलरतबिर
लाकोय॥ येकपावेउंचपदवीयेकखोसाजोय ॥ १५॥
तुकामारयापेटकाऔरनजानेकोय ॥ जपताकछुराम

नामहरिभगतनकीसोय ॥ १६ ॥ तुकासज्जनतिनसु
कहियेजिनथींप्रेमदुनाय ॥ दुर्जनतेरामुखकालाथी
ताप्रेमघटाय ॥ १७ ॥ काफरसोहिअपनबुझेआलादु
नियाभार ॥ कहेतुकातुमसुनोरेभाईहिरदाजिन्होका
कठोर ॥ १८ ॥ भीस्तनपाईवेमालथिपढियालोकरि
झ्याय ॥ निचाजेथकमतारीएसेहिसोफलखाय ॥ १९ ॥
फलपायातोसुखभयाकिन्हेसुनकरबेबाद ॥ बाननदे
खेमिरगरिचित्तमिलियानाद ॥ २० ॥ तुकादासराम
कामनमेयेकहिभाव ॥ तोनपालटुआवयेहितनजाव
॥ २१ ॥ तुकारामसुचितबंधुराखुतैसाअनिहात ॥ धे
नुबछेराछोरजावेप्रेमनतुटेसात ॥ २२ ॥ चित्तसुचित्त
जबमीलेतबतनथंडाहोय ॥ तुकामीलनाजिन्हेसुऐसा
बिरलाकोय ॥ २३ ॥ चित्तमिलेतोसबमिलेनहिंतोफु
कटसंग ॥ पानीपाथरयेकठोरकोरनभीजेअंग ॥ २४ ॥
तुकासंगतिन्हसेकहियेजिनथेसुखदुनाये ॥ दुर्जनते
रामुखकालाथिताप्रेमघटाये ॥ २५ ॥ तुकामीलनातो
भलामनसुमनमिलजाय ॥ उपरउपरमाटिघसनिउन
कीकोनबराय ॥ २६ ॥ तुकाकुटुंबछोरेरेलरकेजोरेसिर
मुंडाय ॥ जबतेइछानहिमुईतबतुकीयाकाय ॥ २७ ॥
तुकाइच्छामिटीनहींतोकहाकरेजटखाक ॥ मथियागो
लाउरदियातोनहिंमिलेफेरनताक ॥ २८ ॥ ब्रीदमरेसा
इयाकेतुकाचलावेपास ॥ सुरासोहिलरेहमसेछोडेत
नकीआस ॥ २९ ॥ कहेतुकाभलाभयाहूवासंतनका

दास ॥ क्याजानुंकेतामरतानमीठतिमनकीआस ॥
॥ ३० ॥ तुकाऔरमिठाईक्याकरुंरेपालेविकारपिंड ॥
रामकव्हावेसोभलीरुखीमाखनखांडखीर ॥ ३१ ॥
॥ १५८९ ॥
ह्मणसीनाहींरेसंचित ॥ नकरिनकरिऐसीमात ॥ १ ॥
लाहोघेईहरिनामाचा ॥ जन्मजाऊंनेदीसाचा ॥ २ ॥ ग
ळांपडेलयमफांसी ॥ मगकैचाहरिह्मणसी ॥ ३ ॥ पुर
लासाठीदेहाडा ॥ ऐसेंनह्मणेनह्मणेमूढा ॥ ४ ॥ नरदेहेदु
बळा॥ऐसेंनह्मणेरेचांडाळा॥५॥तुकाह्मणेसांगोंकिती॥
शेखीतोंडींपडेलमाती ॥ ६ ॥ ॥ १५९० ॥
संतांचामहिमातोबहुदुर्गम ॥ शब्दीकाचेंकामनाहींये
थें ॥ १ ॥ बहुदूधजईझालीह्मैसगाये ॥ तरीहोईलका
येकामधेनु ॥ २ ॥ तुकाह्मणेअंगेंव्हावेंतेंआपण ॥ तरि
चमहिमानकळोंयेतें ॥ ३ ॥ ॥ १५९१ ॥
नाहींसंतपणमिळतयेहाटीं ॥ हिंडतांकपाटींरानींवनीं
॥ १ ॥ नयेमोलदेंतांधनाचियाराशी ॥ नाहींतेआका
शींपाताळींतें ॥ २ ॥ तुकाह्मणेमीळेजीवाचियेसाठीं ॥
नाहींतरीगोष्टीबोलोंनये ॥ ३ ॥ ॥ १५९२ ॥
नामाचीआवडीतोचिजाणादेव ॥ नधरीसंदेहकांहींम
नीं ॥ १ ॥ ऐसेंमीहेंनाहींबोलतनेणतां ॥ आणुनीसमता
संतांचिया ॥ २ ॥ नामह्मणेतयाउरलेंसाधन ॥ ऐसेंहें
वचनबोलोंनये ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेसुखपावेयावचनीं ॥
ज्याचींशुद्धदोन्हीमायबापें ॥ ४ ॥ ॥ १५९३ ॥

सुखीहोतोकोठेंघेतलीसुती॥बांधवीलागलाआपुलेहा तीं॥ १॥कायकरूंबहुगुंतलोंसेआतां॥ नयेचिसरतांमा गेंपुढें॥ २॥ होतीगांठितेहिसरलेंचिआतां॥ आणिकते माथारीणझालें॥३॥ सोहंकेल्यावीणगमावीलेंपीक॥ रांडापोरेंभीकेलावीयेलीं॥ ४॥ बहुतांचीबहूघेतलींतीं घरें॥ नपडेचिपूरेंकांहींकेल्या॥ ५॥ तुकाह्मणेकांहींनध रावीआस॥ जावेंहेसर्वस्वटाकोनियां॥ ६॥ १५९४॥

नमानावेंतैसेंगुरुचेंवचन॥ जेणेंनारायणअंतरेतें॥ १॥ आडआलाह्मणोनिफोडियेलाडोळा॥वळिनेआंधळा शुक्रकेला॥ २॥ करींदेवतरिकायनव्हेयेक॥ कांतुह्मीपृ थकशिणावायां॥३॥ उल्लंघोनितईभ्रताराचिआज्ञा॥ अन्नऋषीपत्याघेउनिगेल्या॥ ४॥ अवघेचित्याचेंदे वेंकेलेंकाज॥ धर्मआणिलाजराखीयेली॥ ५॥ पी तियासीपुत्रेंकेलावैराकार॥ प्रल्हादेंअसूरमारविला॥ ६॥ बहुविघ्नेंकेलींतयाआडाआड॥ परिनाहींकैवा डसांडियेला॥ ७॥ गौळणीकरितीदेवासींविभीचार॥ सांडोनीआचारभ्रष्टहोती॥ ८॥तयासीदिल्हेंतेंकंवणा सीनाहीं॥ अवघाअंतर्बाहींहरीझाला॥ ९॥ देवजोडे तैसाकरावाअधर्म॥ अंतरेतेंकर्मनाचरावें॥ १०॥ तु काह्मणेहाचीजाणतोकळवळा॥ ह्मणोनिअज्यामेळा उद्धरिलें॥ ११॥ ॥ १५९५॥

अरेगीळीलोंहोसंसारें॥ कांहींतरीराखाखरें॥ दिल्हाक रुणाकरें॥ मनुष्यदेहसत्संग॥ १॥ येथनपालींनघा

लींआड ॥ संचितसाशब्दनाड ॥ उठाउठीगोड ॥ बीजे
बीजवाढवी ॥ २ ॥ केलेंतेंक्रियमाण ॥ झालेंतेंसंचितह्म
ण ॥ प्रारब्धजाण ॥ उर्वरितउरलें ॥ ३ ॥ चित्तखोटेंचाली
वरी ॥ रोगभोगाचेंअंतरीं ॥ रसनेअनावरी ॥ तुकाह्मणे
ढुंगवाहे ॥ ४ ॥

॥ १५९६ ॥

अग्नितापलीयाकायाचीहोमतापत्रयसंतप्तहोती ॥ सं
चितक्रियमाणप्रारब्धतेथेंनचुकेसंसारस्थिती ॥ राहाट
घटिकाजैसीफिरतांचिराहिलीभरलीझालीहोतीरिती ॥
येकेरितीहासाधीप्रपंचपंच्याग्नतेणेपावसिलनिजशां
तिरे ॥ १ ॥ नारायणनामनारायणनामनित्यकरीकाम
जिव्हामुखें ॥ जन्मजराव्याधीपापपुण्यतेथेंनासतीस
कळहिदुःखें ॥ २ ॥ शितउष्णवनसेंवितांकपाटआसन
समाधीसाधी ॥ तपतीर्थदानव्रतआचरणयज्ञनानाम
नबुद्धि ॥ भोगाभोगतेथेंनचुकतिप्रकारजन्मजरादुः
खव्याधी ॥ साहोनीकामक्रोधअहंकारआश्रमींअवि
नाशसाधीरे ॥ ३ ॥ घोकितांअक्षरअभिमानविधिनि
षेधलागलापाठीं ॥ वादकरितांनिंदाघडतीदोषहोयव
ज्रलेपोभविष्यती ॥ दूषणाचेंमूळभूषणतुकाह्मणेसां
डीमिथ्याखंती ॥ रिघोनीसंतांशरणसर्वभावेंराहेभल
तियास्थितिरे ॥ ४ ॥

॥ १५९७ ॥

नव्हेगुरुदास्यसंसारिया ॥ वैराग्यतरिभेणेकापेविषया
तैसेनामनोव्हेपंढरिराया ॥ जयासायासनलगती ॥ १ ॥
ह्मणोनीगोडसर्वभावें ॥ आंघोळीनलगेतोंडधुवावें ॥

अर्थंचाडजीवें ॥ नलगेभ्यावेंसंसारा ॥ २ ॥ कर्मांतवन
पुरेसंसारिक ॥ धर्मतरीफळदायक ॥ नामविठ्ठलाचेंय
क ॥ नासीदुःखभवाचें ॥ ३ ॥ नलगेसांढणेमांडणें ॥
आगमानिगमाचेंदेखणें ॥ अवघेंतुकाह्मणेयेणें ॥ वि
ठ्ठलनामेंआटलें ॥ ४ ॥ ॥ १५९८ ॥

नयेइच्छूंसेवास्वइछाजगाची ॥ अवज्ञादेवाचीघडेतेणें
॥ १ ॥ देहाचानिग्रहित्याचेतोसांभाळी ॥ मगनयेकळी
अंगावरी ॥ २ ॥ आपुलीयाइछेमातासेवाकरी ॥ नबा
धीतेथोरीयेणेंक्षोभें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेसांडादेखीचेदिमा
ख ॥ मोडसीचेंदुःखगांडफाडी ॥ ४ ॥ ॥ १५९९ ॥

सत्यासत्यदेतेंफळ ॥ नाहींलागतचिबळ ॥ १ ॥ ध्यावेंदे
वाचेतेपाय ॥ धीरसकळउपाय ॥ २ ॥ करावीचचिंता ॥
नाहींलागततत्वता ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेभावें ॥ होतेंसकळ
बरवें ॥ ४ ॥ ॥ १६०० ॥

साधकझालेकळी ॥ गुडगुडीचीलांबनळी ॥ १ ॥ पचनीं
पडेमद्यपान ॥ भांगभुर्कीहेंसाधन ॥ २ ॥ अभेदाचेंपाठां
तर ॥ अतिविषईपडीभर ॥ ३ ॥ चेल्यांचासुकाळ ॥ पिं
डदंडभंगपाळ ॥ ४ ॥ सेवामानधन ॥ बरेंइछेनेसंपन्न
॥ ५ ॥ सोंगाच्यानकोंडी ॥ तुकाबोडोनियांसोडी ॥ ६ ॥
॥ १६०१ ॥

मजपाहातांहेंलटीकेंसकळ ॥ कोठेंमायाजाळदावीदे
वा ॥ १ ॥ कोणाचाकोणासीनधरवेसंबंध ॥ आहेशुद्ध
बुद्धठाइचेंठाईं ॥ २ ॥ काढाजीआपुलेंमोहोबुंथिजाळ ॥

नकालाऊंबळेंवेडआज्ञा ॥ ३ ॥ जीवशिवकांहींठिविये
लींनांवें ॥ सत्यतुझाठावेंअसुनीयां ॥ ४ ॥ सेवेच्याअ
भिलाषेंनधराविचार ॥ आज्ञादारोदारहिंडविलें ॥ ५ ॥
आहेतैसेंआतांकळलीयावरी ॥ परतेसांडादूरिदूजेपण
॥ ६ ॥ तुकाह्मणेकायछायेचाअभिलाष ॥ हंसपावेना
शतारांगणीं ॥ ७ ॥ ॥ १६०२ ॥
पंचभूतांचागोंधळ ॥ केलायेकेठाईमेळ ॥ लावीलास
बळ ॥ अहंकारत्यापाठीं ॥ १ ॥ तेथेकायमीतेंमाझें ॥
कोणवागवीहेंवोंझें ॥ देहकेवीरिझे ॥ हेंकाळाचेंभातुकें
॥ २ ॥ जीवनदेखेमरण ॥ धरीनविसांडीजीर्ण ॥ संचि
तप्रमाण ॥ भोगशुद्धअशुद्ध ॥ ३ ॥ इच्छावाढवितेवे
ल ॥ खुंटावातोखराबोल ॥ तुकाह्मणेमोल ॥ झांकलेंतें
पावेल ॥ ४ ॥ ॥ १६०३ ॥
पुसावेंसेंहेंचिवाटे ॥ जेंजेंभेटेतयासी ॥ १ ॥ देवकृपाक
रिलमज ॥ कायलाजराखील ॥ २ ॥ औघीयाचाविस
रझाला ॥ हाराहिलाउद्योग ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेचिंतावा
टे ॥ कोणभेटेसांगेसें ॥ ४ ॥ ॥ १६०४ ॥
जाळातुह्मीमाझेंजाणतेमीपण ॥ येणेंमाझाखूणमांडि
येला ॥ १ ॥ खादल्याजरिपचेतरिचतेंहीत ॥ वोकीलि
याथीतपिंडपीडी ॥ २ ॥ तरिभलेभोगेंजोडिलेंतेंधन ॥ प
डिलीयाखाणेजीवनासी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमजतारींगा
विठ्ठला ॥ नेणताचीभलादासतुझा ॥ ४ ॥ ॥ १६०५ ॥
यातिमतिहीनरूपेंलीनदीन ॥ आणिकअवगुणजाणो

नियां ॥ १ ॥ केलात्याविठ्ठलेंमाझाअंगीकार ॥ ऐसाहा विचारजाणोनियां ॥ २ ॥ जेंकांहींकरीतोतेंमाझेंस्वहित ॥ आलीहेप्रचितकळोंचित्ता ॥ ३ ॥ झालेंसुखजीवा आनंदअपार ॥ परमानंदेंभारघेतलामाझा॥ ४ ॥ तुका ह्मणेयासीनामाचाअभिमान ॥ ह्मणोनिशरणतारी बळें ॥ ५ ॥ ॥१६०६॥

बहुउतावीळभक्तिचीयाकाजा॥होसीकेशीराजामाय बापा ॥ १ ॥ तुझ्यापाईमजझालासेविश्वास ॥ ह्मणोनि यांआसमोकलीली ॥ २ ॥ ऋषीमुनीसिद्धसाधकअ पार ॥ कळलाविचारत्यांसीतुझा ॥ ३ ॥ नाहींनासतें जेंसुखदिल्हेंत्यांस ॥ झालेजेउदाससर्वभावें ॥ ४ ॥तु काह्मणेसुखनमायेमानसीं ॥ धरिलेंजीवेसीपायतुझे ॥ ५ ॥ ॥ १६०७ ॥

मायामोहोजाळींहोतोंसांपडलों ॥ परियाविठ्ठलेंकृपा आली ॥ १ ॥काढोनीबाहेरीठेविलोंनिराळा ॥ कवतुक डोळांदाखवीलें ॥ २ ॥ नाचेउडेमायाकरीकवतुकें ॥ ना सीवंतसुखेंसाचकेलीं ॥ ३ ॥ रडेस्फुंदेदुःखेंकुटितीलमा था ॥ येकासीरडतांतेंहिमरे ॥ ४ ॥ तुकाह्मणेमजवाटतें नवल ॥ मीहेमाझेबोलऐकोनियां ॥ ५ ॥ ॥१६०८॥

देहभावआह्मीराहिलोंठेवोनी ॥ निवांतचरणींविठोबा च्या ॥ १ ॥ आमुच्याहिताचाजाणोनिउपाव ॥ तोचिपु ढेंदेवकरीतसे ॥ २ ॥ ह्मणवोनिनाहींसुखदुःखमनीं ॥

ऐकीलियाकानींवचनाचें ॥ ३ ॥ झालोंमीनिःसंगनि
वांतयेकला ॥ भारत्याविठ्ठलाघालोनियां ॥४॥ तुकाह्म
णेझालोंजयाचेअंकीत ॥ तोचिमाझेहीतसर्वजाणे ॥
॥ ५ ॥ ॥ १६०९ ॥
आलेंफळतेव्हांराहिलेंपिकोन ॥ जरीतेंजतनहोयदेठीं ॥
॥ १ ॥नामेंचिहेंसिद्धीनामेचिहेंसिद्धी॥व्यभिच्यारबुद्धि
नपवतां ॥ २ ॥ चालीलापंथतोपाववीलठाया ॥ जरी
आडतयानयेकांहीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमध्येंपडतांआघा
त ॥ तेणेहोयघातहानीलाभ ॥ ४ ॥ ॥ १६१० ॥
विरोधाचेंमजनसाहेवचन ॥ बहुहोतेंमनकासावीस
॥ १ ॥ ह्मणवोनिजीवानसाहेसंगती ॥ बैसतांयेकांतीं
गोडवाटे॥ २ ॥ देहाचीभावनावासनेचासंग ॥ नावडे
उबगआलायाचा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेदेवअंतरेयामुळें ॥
आशामोहजाळेंदुःखवाटे ॥ ४ ॥ ॥ १६११ ॥
तुजसीसंबंधचीखोटा ॥ परतापरतारेतूंथोटा ॥ १ ॥ दे
वातुझेंकायघ्यावें ॥ आपआपणाठकावें ॥ २ ॥ जेथे
मुद्दलनयेहाता ॥ व्याजभरावेंलेखितां ॥ ३ ॥ तुकाह्मणे
ऐसा ॥ त्रिभुवनींतुझाठसा ॥ ४ ॥ ॥ १६१२ ॥
याचिहाकातुझेद्वारीं ॥ सदादेखोरिणकरी ॥ १ ॥ सदा
करिसीखंडदंड ॥ देवाबहुतूंगालंड ॥ २ ॥ सुखेंगोवी
सीभोजना ॥ लपउनीयांआपणा ॥ ३ ॥ येकयेकबुझा
वीसी ॥ तुकाह्मणेठकहोसी ॥ ४ ॥ ॥ १६१३ ॥
आह्मीजाणोंतुझाभाव ॥ दृढधरियेलेपाव ॥ १ ॥ फा

कोंनेदीचुकवीता ॥ नेघोंथोडेंबहुदेतां ॥ २ ॥ बहुतादी
सांचेंलीगाड ॥ आलेंहोतहोतजड ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेआ
तां ॥ नेघोंसर्वस्वहीदेतां ॥ ४ ॥ ॥ १६१४ ॥
रीणवैरहत्या ॥ हेतोनसुटेनेदीता ॥ १ ॥ हेकांनेणापांडु
रंगा ॥ तुह्मीसांगतसाजगा ॥ २ ॥ माझासंबंधतोकि
ती ॥ चुकवालोकांचीफजिती ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेयाच
साठीं ॥ मजघेतांनयेतुटी ॥ ४ ॥ ॥ १६१५ ॥
नाहींमागीतला ॥ तुह्मामानम्यांविठ्ठला ॥ १ ॥ जेंहेक
रवीलीफजिती ॥ माझियेवढीचनाहार्ती ॥ २ ॥ नाहीं
केलापोटे ॥ पुढेंघालोनिबोभाट ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेधरुनी
हात ॥ नाहींनेलेंदीवाणांत ॥ ४ ॥ ॥ १६१६ ॥
तूपांढरास्फटिकमणी ॥ करिसीआणिकात्याहुनी ॥ १ ॥
ह्मणोनीतुझ्याद्वारा ॥ नयेतटकरितिदातारा ॥ २ ॥ तु
झीठावीनांदणूक ॥ अवघाबुडवीलालौकिक ॥ ३ ॥ तु
काह्मणेज्याचेंघेसी ॥ त्यासीहेंचिदाखविसी ॥ ४ ॥
॥ १६१७ ॥
बोलतोनिकुरें ॥ नव्हतींसलगीचींउत्तरें ॥ १ ॥ माझेंसं
तापलेंमन ॥ परपीडाआयकोन ॥ २ ॥ अंगावरीआलें ॥
तोवरिजाईलसोशिलें ॥ ३ ॥ तुजभक्ताचीआणदेवा ॥
जरितुकायेथेंठेवा ॥ ४ ॥ ॥ १६१८ ॥
बुद्धीचाजनीतालक्ष्मीचापति ॥ आठवीतांचित्तींका
यनव्हे ॥ १ ॥ आणिकाउपायाकोणचाटीमन ॥ सुखा
चेंनिधानपांडुरंग ॥ २ ॥ गीतिगावोंनाचोंछंदेंवाहोंटा

ळी॥ वैष्णवांचेमेळींसुखरूप॥ ३॥ अनंतब्रह्मांडेंयेका
रोमावळी॥आह्मीकेलाभोळीभावेंउभा॥ ४॥ लटिका
ह्मकेलासंवसारसिंधु॥ मोक्षकराबद्धूनाहींपुढें॥ ५॥
तुकाह्मणेज्याच्यानामाचेअंकीत॥ राहिलेनिश्चिंतत्या
च्याबळें॥ ६॥ ॥ १६१९॥
नलगेमायेसीबाळेंनिरवावें॥ आपुल्यास्वभावेंवोढे
त्यासी॥ १॥ मजकांलागलाकरणेंविचार॥ ज्याचा
कारभारत्याच्यामाथा॥ २॥ गोडधडत्यासीठेवीनमा
गता॥ समाधानखातांनेदीमना॥ ३॥ खेळतांगुंतलें
उमगुनीआणी॥ बैसोनियांस्तनींलावीबळें॥ ४॥ त्या
च्यादुःखेंपडेआपणखापरी॥ लाहितळिवरीहोयजैसी
॥ ५॥ तुकाह्मणेदेहवीसरेआपुला॥ आघाततोत्याला
लागोंनेदी॥ ६॥ ॥ १६२०॥
ब्राह्मणतोनव्हेऐसीज्याचीबुद्धी॥ पाहाश्रुतिमधींविचा
रुनी॥ १॥ जयासीनावडेहरिनामकीर्तन॥ आणिक
नर्तनवैष्णवांचें॥ २॥ सत्यत्याचेवेळेघडलाव्यभिचा
र॥ मातेसीवेव्हारअंत्यज्याचा॥ ३॥ तुकाह्मणेयेथेमा
नीअनसारिखें॥ तात्काळतोमुखेकुष्ठहोय॥ ४॥
॥ १६२१॥
ब्राह्मणतोयातीअंतिजअसतां॥ मानावातत्वतांनिश्च
येसी॥ १॥ रामकृष्णनामउच्चारीसरळें॥ आठवीसाव
ळेंरूपमनीं॥ २॥ शांतीक्षमादयाअळंकारअंगीं॥ अ
भंगप्रसंगींधैर्यवंत॥ ३॥ तुकाह्मणेगेल्यापडउर्मिअं

गें॥ सांडोनियांमगब्रह्मचिंते॥ ४॥ ॥१६२२॥
येककरितीगुरुगुरु ॥ भोवताभारुशिष्यांचा ॥ १ ॥ पु
सनाहींपायच्यारी ॥ मनुष्यपरीकुतरींतीं ॥ २॥ परस्त्री
मद्यपान॥ पेऊंखाणमाजविली ॥ ३॥ तुकाह्मणेनिर्भ
रचित्तीं॥ अधोगतीजावया॥ ४॥ ॥१६२३॥
येकापुरुषादोघीनारी॥ पापवसेत्याचेघरीं ॥ १ ॥ पाप
नलगेधुंडावें॥ लागेलतेणेतेथेजावें॥ २ ॥ कांहींदुसरा
वीचार॥ नलगेकरावाचीफार॥ ३॥ असत्यजेवाणी॥
तेथेपापाचीचखाणी ॥ ४॥ सत्यबोलेमुखें ॥ तेथेउचं
बळतीसुखें ॥ ५ ॥ तुकाह्मणेदोन्ही ॥ जवळीचलाभहा
नी॥ ६ ॥ ॥१६२४॥
जळोतेंसंचित॥ ऐसीआहेधर्मनीत ॥ १ ॥ माझ्याविठो
बाचेपाय ॥ वेळोवेळांमनींध्याय॥ २ ॥ नेदीकर्मघडों॥
कोठेआडरानेंपडो ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमळ॥ राहोनेदीता
पजाळ ॥ ४ ॥ ॥१६२५॥
संतापासींबह्वुअसावेंमर्यादा ॥ फलकटाचाधंदाउर
फोडी ॥ १ ॥ बासरतोभुंकेगाढवाचेपरी॥ उडेपांठीव
रीयमदंड॥ २॥ समयोनेणेतेवेडचाहाटळ॥ अवगुणा
चावोंगळमानपावे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेकायवायांचाळ
वणी॥ पीटपीटघाणीहगवणीची॥ ४॥ ॥१६२६॥
घेशीतरींघेईसंतांचियेभेटी ॥ आणिकतेगोष्टीनकोम
ना॥ १ ॥ सर्वभावेंत्यांचेंदेवभांडवल ॥ आणिकतेबो
लनबोलती॥ २ ॥ करिसीतोकरीसंतांचासांगात॥ आ

णिकतेमातनकोमना ॥ ३ ॥ बैससीलतरीबैससंतांम
धीं॥ आणिकतेबुद्धिनकोमना ॥ ४ ॥ जासीतरिजाईं
संतांचियागांवा ॥ होईलविसावातेथेंमना ॥ ५ ॥तुका
ह्मणेसंतसुखाचेसागर ॥ मनानिरंतरधणीघेई ॥ ६ ॥

॥१६२७॥

संतांचियेगांवींप्रेमाचासुकाळ ॥ नाहींतळमळदुःख
लेश ॥ १ ॥ तेथेमीराहीनहोऊनीयाचक ॥ घालतील
भीकतेचिमज ॥ २ ॥ संतांचियेगावींवरोभांडवल ॥
अवघाविठ्ठलधनवित्त ॥ ३ ॥ संतांचेंभोजनअमृता
चेंपान ॥ करीतिकीर्तनसर्वकाळ ॥ ४ ॥ संतांचाउदीम
उपदेशाचीपेंठ ॥ प्रेमसुखसाठघेतीदेती ॥ ५ ॥ तुकाह्म
णेतेथेंआणिकनाहींपरी ॥ ह्मणोनीभिकारीझालोंत्यां
चा ॥६॥

॥१६२८॥

संतांचेंयासुखझालेंहेंयादेवा ॥ ह्मणवोनीसेवाकरीत्यां
ची ॥ १ ॥ तेथेंमाझाकायकोणतोविचार ॥ वर्णावया
पारमहिमात्यांचा ॥ २ ॥ निर्गुणआकारझालागुणवं
त ॥ घालीदंडवतपूजूनियां ॥ ३ ॥तीर्थेंत्यांचीइच्छाकरि
तिनित्यकाळ ॥ व्हावयानिर्मळआपणासी ॥ ४ ॥ अ
ष्टमासिद्धीचाकोणआलापाड ॥ वागोनेदीआडकोणी
तया ॥ ५ ॥ तुकाह्मणेतेबळियाशिरोमणी ॥ राहिलेच
रणींनिकटवासें ॥ ६ ॥

॥१६२९॥

जोमानीतोदेईलकाई ॥ नमानितोनेइलकाई ॥ १ ॥ आ
ह्माविठ्ठलसर्वभूतीं ॥ भलतैसाराहोंचित्तीं ॥ २ ॥ आ

धीनतेजनाकाई॥ जल्पेवायांविणठाई ॥ ३॥ बंदीनिं
दीतुजतोगा॥तुकाह्मणेपांडुरंगा॥४॥ ॥१६३०॥
भावबळेंकैसाझालाशीलाहान॥मागेंसंतींध्यानवर्णि
येलें ॥ १ ॥ तेंमजउचितकरूनियांदेवा ॥ दाखवींके
शवामायबापा॥२॥पाहोनीयांडोळांबोलेनमीगोष्टी॥
आलिंगूनीमीठीदेईपाईं ॥ ३ ॥ चरणींदृष्टीउभारा
हेनसमोर ॥ जोडोनियांकरपुढेंदोन्ही ॥ ४ ॥तुकाह्मणे
उत्कंठितहेवासना॥पुरवींनारायणाआर्तमाझें ॥५॥
॥१६३१॥
कृपाळुह्मणोनीबोलतीपुराणें ॥ निर्धारवचनेंयाचिम
ज॥१॥आणिकउपायनेणेचिमीकांहीं ॥ तुझेंवर्मठा
ईपडेऐसें॥२॥नयेधडकांहींबोलतांवचन ॥ रिघालों
शरणसर्वभावें॥३॥कृपाकरिसीतरीथोडेंतुजकाम॥
माझातरीश्रमबहुहरे ॥ ४ ॥तुकाह्मणेमजदाखवींश्री
मुख॥हरेलयाभूकडोळीयांची॥५॥ ॥१६३२॥
सर्वभावेंआलोंतुजचीशरण ॥कायावाचामनसहित
देवा॥१॥आणीकदुसरेंनयेमाझ्यामना॥राहिलीवा
सनातुझेपाईं॥२॥माझीयामनीचेंकांहींजडभारी॥तु
जविणवारीकोणयेक ॥ ३॥तुझेआह्मीदासआमूचा
तूंऋणी ॥ चालतदुरोनीआलोंमागें ॥ ४ ॥तुकाह्मणे
आतांघेतलेंधरणें॥ हिशेबाकारणेंभेटींदेईं ॥ ५ ॥
॥१६३३॥
कईमाझीमातआईकतीकान ॥ बोलतांवचनसंतांमु

खीं ॥ १ ॥ केलापांडुरंगेंतुझाअंगीकार ॥ मगहोईलधी
रमाझ्याजीवा ॥ २ ॥ ह्मणवोनीमूखअवलोकीपाय ॥
हेचिमजआहेथोरआशा ॥ ३ ॥ माझीयामनासहाचि
पैंविश्वास ॥ नकरीसायाससाधनाचे ॥ ४ ॥ तुकाह्मणे
मजहोईलभरवसा ॥ तरलोंमीऐसासाचभावें ॥ ५ ॥

॥ १६३४ ॥

दोन्हिहातठेउनिकटीं ॥ उभाभीवरेच्यातटीं ॥ कष्टला
सीसाठीं ॥ भक्तिकाजारेविठ्ठला ॥ १ ॥ भागलासी
मायबापा ॥ बहुश्रमकेल्याखेपा ॥ आह्मालागींसो
पा ॥ दैत्याकाळकृतांत ॥ २ ॥ होतासीक्षीरसागरीं ॥
महिदाटलीआसुरीं ॥ ह्मणुनियांहरि ॥ गौळ्याघरींअ
वतार ॥ ३ ॥ केलापुंडलीकेंगोवा ॥ तुजपंढरीयेदे
वा ॥ तुकाह्मणेभावा ॥ साठिंहातींसांपडसी ॥ ४ ॥

॥ १६३५ ॥

गोडझालेंपोटधालें ॥ अवचितवाचेआलें ॥ ह्मणतांपा
पगेलें ॥ विठ्ठलसेवाचेसी ॥ १ ॥ सत्यमानारेसकळ ॥
उद्धरिलाअजामेळ ॥ पातकीचांडाळ ॥ नामासाठींआ
पुलीया ॥ २ ॥ चित्तपावलेंआनंदा ॥ सुखसमाधीतेस
दा ॥ ह्मणतांगोविंदा ॥ वेळोवेळांवाचेसी ॥ ३ ॥ हेंजा
णतीअनुभवी ॥ जयाचाडतोचोजवी ॥ तुकाह्मणेदा
वी ॥ रूपतेंचीअरूप ॥ ४ ॥ ॥ १६३६ ॥
आंतहरिबाहेरहरि ॥ हरिनेंघरींकोंडिलें ॥ १ ॥ हरिनेंका

माघातलाचीरा॥ वित्तवरामुकविलें॥२॥ हरिनेंजीवीं केलीसाठी॥ पडलीतुटीसकळा॥३॥ तुकाह्मणेवेगळा नोव्हे॥ हरिहाभोवेंभोंवताला॥४॥ ॥१६३७॥

हरिनेंमाझेंहरिलेंचित्त॥ भारवित्तविसरलें॥१॥ आतां कैसीजाऊंघरा॥ नव्हेवरालौकीक॥२॥ पारखियासि सांगतांगोष्टी॥ घरचींकुटीखातील॥३॥ तुकाह्मणेनि वांतराही॥ पाहिलेतेपाहीधणीवरी॥४॥ ॥१६३८॥

भुपाळ्या.

बोलोनीयांदाऊंकातुह्मीनेणाजिदेवा॥ ठेवालतेंठेवाठा ईतैसाराहेन॥१॥ पांगुळलेंमनकांहिंनाठवेउपाय॥ह्म णउनीपायजिवींधरुनीराहिलों॥२॥ त्यागेंभोगेंदुःख कायसांडावेंमांडावें॥ ऐसीधरियेलीजीवेंमाझ्याथोर आशंका॥३॥ तुकाह्मणेबाळामाताचुकलीयावनीं॥ नपवतांजननीदुःखपावेविठ्ठले॥४॥ ॥१६३९॥

ऐसीवाटपाहेकांहींनिरोपकामूळ॥ काहोकळबळतुह्मा उमटेचिना॥१॥ आहोपांडुरंगेपंढरीचेनिवासे॥ ला उनियांआसेचाळउनिठेविलें॥२॥ कायजन्मायेउ नियांकेलीम्यांजोढी॥ ऐसेघडोघडीचित्तायेतोआठव॥३॥ तुकाह्मणेखरानपवेचीविभाग॥ धिःकारीतेंजग हेंचिलाहेहिसेब॥४॥ ॥१६४०॥

कांगाकेविलवाणीकेलोंदीनाचादीन॥ कायतुझीश क्तिहीनझालीसेंदिसे॥१॥ लाजयेतेमनातुझाह्मणवी

तांदास ॥ गोडीनाहींरसबोलीलियासारिखी ॥ २ ॥ ला
जविलीमागेंसंतांचींहींउत्तरें ॥ कळोंयेतेंखरेंदुजेंयेका
वरूनी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमाझीकोणीवदवीलीवाणी ॥ प्र
सादावांचूनीतुमचियाविठ्ठलें ॥ ४ ॥ ॥ १६४१ ॥
जळोंमाझेंकर्मवायाकेलीकटकट ॥ झालेंतैसेंतटनाहीं
आलेअनुभवा ॥ १ ॥ आतांपुढेंधीरकायदेऊंयामना ॥
ऐसेंनारायणाप्रेरिलेंतेंपाहिजे ॥ २ ॥ गुणवंतकेलोंदोष
जाणायासाठीं ॥ माझेंमाझेंपोटींबळकटदूषण ॥ ३ ॥
तुकाह्मणेआहोकेशीराजादयाळा ॥ बरवाहालळापा
ळियेलाशेवटीं ॥ ४ ॥ ॥ १६४२ ॥
कामेंनेलेंचित्तनेदीअवलोकूंमुख ॥ बहुवाटेदुःखफुटो
पाहेह्रदय ॥ १ ॥ कांगासासुरवासीमजकेलेंभगवंता ॥
आपुलीयासत्तास्वाधीनतातेनाहीं ॥ २ ॥ प्रभातेसीवा
टेतुमच्यायावेंदर्शना ॥ येथेनचलेचोरीउरलीराहेवास
ना ॥ ३ ॥ येथेंअवघेवायांगेलेदीसतीसायास ॥ तुका
ह्मणेनासदीसेझाल्यावेचाचा ॥ ४ ॥ ॥ १६४३ ॥
जळोततींयेथउपजवीलींअंतराय ॥ सायासाचीजोडी
माझेतुमचेपाय ॥ १ ॥ आतांमजसाह्ययेथेकरावेंदे
वा ॥ तुझीघेईंसेवासकळगोवाउगऊनी ॥ २ ॥ भोगेरो
गाजोडोनियांदिल्हेआणिका ॥ अरुचितेहोकाआतां
सकळांपासूनी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेअसोंतुझेंतुझेंमस्तकीं ॥
नाहींयेलौकीकींआतांमजवर्तणें ॥ ४ ॥ ॥ १६४४ ॥
नसांगतांतुह्माकळोंयेतेंअंतर ॥ विश्वींविश्वंभरपरिहा

रचिनलगे ॥ १ ॥ परिहेंअनावरआवरितांआवडी ॥
अवसानतेघडीपुरोंयेकींदेतनाहीं ॥ २ ॥ कायउणेंमज
येथेंठेविलीयाठाई ॥ पोटाआलोंतईंपासोनियांसमर्थ
॥ ३ ॥ तुकाह्मणेअवघीआवरिलीवासना ॥ आतां
नारायणादुसरियापासूनी ॥ ४ ॥ ॥ १६४५ ॥
तुजसवेंआह्मीअनुसरलोंअवळा ॥ नकोअंगींकळा
राहोंहरिनदेऊं ॥ १ ॥ सासुरवासाभीतेजीववोढेतुज
पाशीं ॥ आतांदोहींवीसींलज्जाराखेंआमुची ॥ २ ॥ न
कळतांसंगसहजझालाखेळतां ॥ प्रवर्तलींचिंतामागी
लाचीयावरी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेअसतांजैसेंतैसेंबरवें ॥
वचनयाभावेंवेचुनियांवीनटलों ॥ ४ ॥ ॥ १६४६ ॥
रविदीपहिरादावीतिदेखणे ॥ अदृश्यदर्शनेसंतांचिया
॥ १ ॥ त्यांचामहिमाकायवर्णूमीपामर ॥ नकळेतोसा
चारब्रह्मादिकां ॥ २ ॥ तापलियाचंदननिववितोकुडी ॥
त्रिगुणतोकाढीसंतसंग ॥ ३ ॥ मायबापेंपिंडपाळीये
लामाया ॥ जन्ममरणजायासंतसंगें ॥ ४ ॥ संतांचेव
चनेंवारिजन्मदुःख ॥ मिष्टान्नतेंभूकनिवारण ॥ ५ ॥ तु
काह्मणेजवळोनपाचारितांजावें ॥ संतचरणींभावेरि
घावया ॥ ६ ॥ ॥ १६४७ ॥
हरिहरितुह्मीह्मणारेसकळ ॥ तेणेमायाजाळतुटतील ॥
॥ १ ॥ आणिकनकाकांहींगाबाळाचेभरी ॥ पडोंयेथें
थोरीनागवण ॥ २ ॥ भावेंतुळसीदळपाणीजोडाहात ॥
ह्मणावेंपतितवेळोवेळां ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेहातवरुपेचा

सागर॥ नामासाठींपारपाववील॥ ४॥ ॥ १६४८ ॥
ऐसेकुळींपुत्रहोती॥ बुडवीतीपूर्वजां॥ १॥ चाहाडि
चोरीभांडवला॥ वाटाआलाभागासी॥ २॥ त्याचि
यानेंदुःखीमही॥ भारतेहीनसाहे॥ ३॥ तुकाह्मणेग्रा
मपशु॥ केलानाशुआयुष्या॥ ४॥ ॥ १६४९॥
गाठोळीसधनभाकावीकरुणा॥ दाउनीसज्जनाकीव
पीडी॥ १॥ नाठळाचीभक्तिकुचराचेंबळ॥ कोरडेंवों
गळमारखाये॥ २॥ सांडोव्याचघालींदेवाचीकरंडी॥
विठ्ठलत्याधोंडीपूजादावी॥ ३॥ तुकाह्मणेऐसेमाक
डाचेछंद॥ अवघेधंदधंदसिंदळीचे॥ ४॥ ॥१६५०॥
आतांजागारेभाईजागारे॥ चोरनिजल्यानाडुनिभा
गारे॥ १॥ कैसेअसुनिठाउकेनेणा॥ दुःखपावालपुढि
लेपणा॥ २॥ आतांनकारेभाइनकारे॥ आहेगांठीतें
लुटऊंलोकांरे॥ ३॥ तुकाह्मणेयेकाच्याघाये॥ कांरेजा
णुनिनधराभये॥ ४॥ ॥ १६५१॥
मुद्दलजतनझालें॥ मगलाभाचेंकायआलें॥ १॥ घरिं
देउनीअंतरगांठी॥ राखापारख्यानेसुटेमीठी॥ २॥ घा
लापडेथोरचवाटे॥ काममैंदाचेंचपेटे॥ ३॥ तुकाह्मणे
वरदळखोटे॥ फांसेअंतरींचेकपटें॥ ४॥ ॥१६५२॥
मजअंगाच्याअनुभवें॥ कायवाइटबरेंठावें॥ १॥ झा
लोंदेहींचादेखणा॥ नयेमागेंपुढेंहीमना॥ २॥ बोसव
सितठावी॥ परिहेचालीदुःखपावी॥ ३॥ तुकाह्मणेघे
ऊंदेवा॥ सवेंकरुनीबोळावा॥ ४॥ ॥१६५३॥

पाववावेठाया ॥ ऐसेंसवेंबोलोंतयां ॥ १ ॥ भावाऐसी
क्रियाराखे ॥ खोट्याखोंटेपणेवाखे ॥ २ ॥ नठेऊंअंत
र ॥ कांहींभेदाचापदर ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेजीवेंभावें ॥ स
त्यमानवीजेदेवें ॥ ४ ॥ ॥ १६५४ ॥
माझापाहाअनुभव ॥ केलादेवआपुला ॥ १ ॥ बोल
विलेंतेचिद्यावें ॥ उत्तरव्हावेंतेकाळीं ॥ २ ॥ सोडलियाज
गनिंद्य ॥ मगगोविंदह्मणियारा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेधीर
केला ॥ तेणेंयालागोविलें ॥ ४ ॥ ॥ १६५५ ॥
मोलदेवोनीयांसांठवावेदोष ॥ नटाचेतेवेषपाहोनि
या ॥ १ ॥ हरिदासामुखेंहरिकथाकीर्तनें ॥ तेथेपुण्यापु
ण्यविशेषता ॥ २ ॥ हरितीलवस्त्रेंगोपिकांचेवेषें ॥ पा
पत्यासरिसेंमात्रागमन ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेपाहाऐसेजा
लेजन ॥ सेवाभक्तिहीनरसीगोडी ॥ ४ ॥ ॥ १६५६ ॥
विठोबावीसावीया ॥ विसावीयापढोंदेईपायां ॥ १ ॥
बहुक्षीणक्षीण ॥ झालोंसोसूनियांवन ॥ २ ॥ बहुकाकु
ळती ॥ आलोंसोसीलीफजिती ॥ ३ ॥ केलीतुजसाठीं ॥
तुकाह्मणेयेवढीआटी ॥ ४ ॥ ॥ १६५७ ॥
कांगाधर्मकेला ॥ असोनसत्तेचाआपुला ॥ १ ॥ उभाउ
भीपायजोडी ॥ आतांफांकोनेदीघडी ॥ २ ॥ नकोसोडूंठा
व ॥ आतांघेऊंनेदीवाव ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेइच्छा ॥ तैसाक
रीनसरिसा ॥ ४ ॥ ॥ १६५८ ॥
तुमचीतोंभेटीनव्हेऐसीझाली ॥ कोरडीचबोलीब्रह्म
ज्ञान ॥ १ ॥ आतांनबोलावेंऐसेंवाटेदेवा ॥ संगनकरा

वाकोणासवें ॥ २ ॥ तुह्मानिमित्यासीसांपडलेंअंग॥
नेदावाहासंगविचारिलें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमाझीराहि
लीवासना॥ आवडीदर्शनाचिचहोती॥ ४॥ १६५९॥
आहेतेंचिआह्मीमागोंतुजपासीं ॥ नहोतुजऐसींक्रि
यानष्टें॥ १ ॥ नबोलावीतांचीवर्मबरेंदिसे॥ प्रगटतैंकै
सेगुणकरूं ॥ २ ॥ येकाऐसायेकघावयाचामोळा ॥
कातुह्मागोपाळानाहींऐसा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेलोकांना
हींकळोंआलें॥ करावेंआपुलेंजतनतों॥ ४॥ १६६०॥
आह्मीयाचीकेलीसांडी ॥ कोठेतोंडींलागावें ॥ १ ॥
आहेतैसेंअसोआतां ॥ चिंतेंचिंतावाढतसे ॥ २॥ बो
लिल्याचामनींशीण॥ भिन्नभिन्नराहावें ॥ ३ ॥ तुका
ह्मणेआह्मापाशीं॥ धीराऐसीजतन॥ ४॥ ॥ १६६१॥
आह्मापाशींयाचेंबळ॥ कोणकाळवरितो॥ १॥ धरूनी
ठेलोंजीवेसाठीं॥ होयभेटीतोंवरी॥ २॥ लागलोंतोंनफि
रेंमागे॥ पडिल्यागांठिवांचुनी॥ ३॥ तुकाह्मणेअवका
शें॥ तुमच्याऐसेंव्हावया॥ ४॥ ॥ १६६२॥
बोलीलेचीबोलेंपडपडताळूनी ॥ उपजतमनींनाहींशं
का॥ १ ॥ बहुतांचीमायबहुतरूपाळ॥ साहोनीकोल्हा
ळचुझावीसी ॥ २ ॥ बहुतांच्याभावेंवाटिसीभातुकें ॥
बहुकवतुकेंखेळविसी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेऐसेंजाणतसों
वर्म॥ कारणेंतोश्रमनवजेवायां॥ ४॥ ॥ १६६३॥
कोठेभोगउरलाहोता॥ आठवितांतूजमज ॥ १ ॥ आ
डकांहींनवजेदुजें॥ फळबीजआणिलें॥ २ ॥ उद्वेगतो

वायांवीण ॥ कैंचासीणचिंतनें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेगेला
भ्रम ॥ तुमच्याधर्मेंपायांच्या ॥ ४ ॥ ॥ १६६४॥
संसारतोकोणदेखे॥ आह्मासखेहरिजन॥ १॥ काळब्र
ह्मानंदेंसरे॥ आवडिउरेसंचली॥२॥स्वप्नींतेहिनाहींचिं
ता॥ रात्रीजातांदिवस॥ ३॥ तुकाह्मणेब्रह्मरसें ॥ हो य
सरिसेंभोजन ॥ ४ ॥ ॥ १६६५॥
येईंगाविठ्ठलायेईंगाविठ्ठला ॥ प्राणहाफुटलाआळवि
तां॥ १॥ पडियेलोंवनीथोरचिंतवनीं ॥ उसीरकांअझु
नीलावीयेला॥ २॥ कायतुजनाहींलौकीकाचीशंका॥
आपुल्याबाळकामोकलीतां ॥ ३॥ तुकाह्मणेबहुखंती
वाटेजीवा॥ धरियेलेंदेवादुरिदीसे॥ ४॥ ॥ १६६६॥
आपुलेगावींचेनदेखेसेझाले ॥ परदेशीयेकलेकीतिकं
ठूं॥ १ ॥ ह्मणवोनीपाहेमूळयेतांवाटे ॥ जिवलगभेटे
कोणीतरी ॥ २॥ पाहातांअवघ्यादिसतीलदीशा ॥ स
कळहिवोसादृष्टीपुढें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेकोणीनसांगेवा
रता ॥ तुझीवाटेंचिंतापांडुरंगा॥ ४॥ ॥ १६६७॥
जनतरिदेखेंगुंतलेंप्रपंचीं ॥ स्मरणतेंत्याचेंत्यासमाहीं
॥ १ ॥ ह्मणवोनीमागेंपरतलेंमन ॥ घालणीचेंराणदे
खोनियां ॥ २॥ इंद्रियांचागाजेगोंधळयेठाईं ॥ फोडि
तसेडोईअहंकार॥३॥ तुकाह्मणेदेवावासनेच्याआटे॥
केलींतळपटेंबहुतांचीं ॥ ४॥ ॥ १६६८॥
धांवेल्यासीफावे॥ दुजेउगवोनीगोवे॥ १ ॥ घ्यावेभरु
नियांघर ॥ मगनाहींवेरझार ॥ २॥ धणीउभेकेले॥ पुं

डलीकेंयाउगलें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेठसा ॥ गेलापडोनियां
ऐसा ॥ ४ ॥ ॥ १६६९ ॥
लाहानपणदेगादेवा ॥ मुंगीसाकरेचारवा ॥ १ ॥ ऐरा
वतीरत्नथोर ॥ त्यासीअंकुशाचामार ॥ २ ॥ ज्याचेअंगीं
मोठेपण ॥ तयायातनाकठिण ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेजाण ॥
व्हावेंलहानाहुनिलहान ॥ ४ ॥ ॥ १६७० ॥
नीचपणबरवेंदेवा ॥ नचलेकोणाचाहीदावा ॥ १ ॥ म
हापुरेंझाडेंजाती ॥ तेथेंलव्हाळेराहाती ॥ २ ॥ येतींसिंधू
च्यालहरी ॥ नम्रहोतांजातीवरी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेकळ ॥
पायधरिल्यानचलेबळ ॥ ४ ॥ ॥ १६७१ ॥
उष्ट्यापत्रावळीकरूनीयांगोळा ॥ दाखवीतीकळाक
वित्वाची ॥ १ ॥ ऐसेजेपातकीनरकींपचती ॥ जोंवरि
भ्रमतीचंद्रसूर्य ॥ २ ॥ तुकाह्मणेयेकानारायणाध्याई ॥
वरकडावाहीशोकअसे ॥ ३ ॥ ॥ १६७२ ॥
आवडीच्यामतेंकरीतीभोजन ॥ भोगनारायणेंह्मण
तोकेला ॥ १ ॥ औघादेवह्मणेवेगळेंतेंकाय ॥ अर्था
साठींडोयफोडूंपाहे ॥ २ ॥ लाजेकमंडलूधरितांभोप
ळा ॥ आणिकथिगळाप्रावरणा ॥ ३ ॥ शालागडवेधा
तूद्रव्यइच्छाचित्तीं ॥ नैश्वरबोलतीअवघेमुखें ॥ ४ ॥
तुकाह्मणेतयांदेवानाहींभेटी ॥ ऐसेकल्पकोटीजन्मघे
तां ॥ ५ ॥ ॥ १६७३ ॥
ह्मणवितांहरिकरिनाहींलाज ॥ दिनासीमहाराजह्मण
सीहीना ॥ १ ॥ कायऐसेंपोटनभरेसेंझालें ॥ हालवि

सांकुलेसभेमाजी ॥ २ ॥ तुकाह्मणेपोटेंकेलीविटंबणा ॥
दीनझालाजनाकीवभाकी ॥ ३ ॥ ॥ १६७४ ॥
रिद्धिसिद्धिदासीकामधेनुघरीं ॥ परिनाहींभाकरीभ
क्षावया ॥ १ ॥ लोडबालीस्तेपलंगसुपती ॥ परिनाहीं
लंगोटीनेसावया ॥ २ ॥ पुसालतरिआह्मावैकुंठींचा
वास ॥ परिनाहींराह्यासठावकोठें ॥ ३ ॥ तुकाह्मणे आ
ह्मीराजेत्रैलोक्याचे ॥ परिनाहींकोणाचेंउणेंपुरे ॥ ४ ॥
॥ १६७५ ॥
अवघ्याभूतांचेंकेलेंसंतर्पण ॥ अवघीचदानदील्हि
भूमी ॥ १ ॥ अवघाचिकाळदिनरात्रशुद्धी ॥ साधीये
लीविधीपर्वकाळ ॥ २ ॥ अवघींचतीर्थंव्रतेंकेलेयाग ॥
अवघेंचिसांगझालेंकर्म ॥ ३ ॥ अवघेंचिफळआलें
आह्माहाता ॥ अवघेंअनंतासमर्पीलें ॥ ४ ॥ तुकाह्म
णेआतांबोलोंअबोलणें ॥ कायावाचामनेंउरलोंनाहीं
॥ ५ ॥ ॥ १६७६ ॥
घरोघरींझालेंऔघेंब्रह्मज्ञान ॥ परिमेळवणबहूमाजी
॥ १ ॥ निरेकोणापासींहोययेकरज ॥ तरिघ्यारेमजदु
र्बळासीं ॥ २ ॥ आशातृष्णामायाकालउनीदोन्ही ॥ दं
भतोदुरोनीदिसतसे ॥ ३ ॥ कामक्रोधलोभशीणवीब
हूत ॥ मेळउनीआंतकाळकूट ॥ ४ ॥ निंदाअहंकारद्वेष
बहुफार ॥ भाजीवरीधूरसारवीला ॥ ५ ॥ तुकाह्मणे
तेथेंकांहींहातानये ॥ आयुष्यमोलेंजायवायावीण ॥

॥ ६ ॥ ॥ १६७७ ॥
मह्रुराऐसींफळेनाहीं ॥ आलींकांहींगळती ॥ १ ॥ पक्ष
दशीयेतिथोडीं ॥ नाशआढीवेंचेतो ॥ २ ॥ विरुळापा
वेविरुळापावे ॥ अवघडगोवेशेवटाचे ॥ ३ ॥ उंचनीचप
रिवारीं ॥ धन्यठावीचाकरी ॥ ४ ॥ झळकेतेथेंपावे ॥
ऐसेक्षणीबहुथोडे ॥ ५ ॥ पावेलतोपैलथडी ॥ ह्मणोंग
डीआपुला ॥ ६ ॥ तुकाह्मणेउभाऱ्यानें ॥ खरेंकोणमा
नितसे ॥ ७ ॥ ॥ १६७८ ॥
औघ्याउपचारा ॥ येकमनचीदातारा ॥ १ ॥ घ्यावी
घ्यावीमाझीशेवा ॥ दीनदुर्बळाचीदेवा ॥ २ ॥ अवघी
याचाठाव ॥ पायावरीजीवभाव ॥ ३ ॥ चित्ताचेंआस
न ॥ तुकाकरीतोकीर्तन ॥ ४ ॥ ॥ १६७९ ॥
आलीसलगीपायांपासीं ॥ होईलतैसीकरीन ॥ १ ॥
आणिकआह्मीकोठेंजावें ॥ येथेजीवेंवेंचलों ॥ २ ॥ औ
घ्यानीरोपणाभाव ॥ हाचिठावउरलासे ॥ ३ ॥ तुकाह्म
णेपाळींलळे ॥ कृपाळुवेविठ्ठले ॥ ४ ॥ ॥ १६८० ॥
देहआणिदेवसंबंधेनिदावी ॥ इतरेंवंदावींश्वानशुक
रें ॥ १ ॥ येणेनावेंझालामीमाझ्याचाझाडा ॥ मोहानावें
खोडागर्भवास ॥ २ ॥ ग्रहआणिवित्तस्वदेशावीटावें ॥
इतराभेटावेंस्वापदांझाडां ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमीहेंमाझेन
येवाचे ॥ येणेनावेंसाचेसाधुजन ॥ ४ ॥ ॥ १६८१ ॥
देवाचियामाथाघालुनीयांभार ॥ सांडिकेलीवरवोवा
ळुनी ॥ १ ॥ नाथीलाहाछंदअभीमानअंगीं ॥ निमि

त्याचेंवेगींसारीवोझें॥ २॥ करुणावचनींलाहोयेकस
रें॥नेदावेंदुसरेंआडयेऊं॥ ३ ॥ तुकाह्मणेसांडीलटि
क्याचासंग॥आनंदतोमगप्रगटेल॥ ४॥ ॥१६८२॥
देहनव्हेमीहेंसरें॥उरलाउरेंविठ्ठल॥ १ ॥ह्मणवोनिला
होकरा॥काळसाराचिंतनें ॥ २॥ पाळणाचिनाहींचिं
ता॥ठावरितादेवाचा ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेजीवासाठीं॥
देवपोटींपडेल॥ ४॥ ॥१६८३॥
पृथकमीसांगोंकीती॥धर्मनीतिसकळा॥ १ ॥ अवघी
याचायेकठाव॥शुद्धभावविठ्ठलीं ॥ २॥ क्षराअक्षरा
चाभाग॥करालागपंढरिये॥ ३ ॥ तुकाह्मणेआगमीं
चें॥ मथिलेंसाचेंनवनीत॥ ४॥ ॥१६८४॥
पुण्यविकरातेंमातेसींगमन ॥भाडिऐसेंधनविटाळतो
॥ १ ॥ आत्महत्यारातोविषयाचालोभी॥ ह्मणावेंतना
भीकरवीदंड॥ २ ॥ नागवलाअल्पलोभाचियेसाठीं॥
घेउनीकांचवटीपरिसदिल्हा॥ ३॥तुकाह्मणेहातजोडि
लेपरत्रीं॥श्रमतोचिश्रोत्रींवेठीकेली ॥ ४ ॥ १६८५॥
अंतरींचेंध्यान॥ मुख्ययानावेंपूजन॥ १ ॥ उपाधीते
अवघेंपाप ॥ गोडिनिरसतांसंकल्प॥ २ ॥ आज्ञापा
ळावीहाधर्म॥जाणतेहोजाणावर्म॥ ३॥ तुकाह्मणेवृ
त्ति॥ अवीटहेसहजस्थिती॥ ४ ॥ ॥१६८६॥
मूळकारणसत्ता॥नाहींमीळतउचिता॥ १ ॥ घडेकास
यानेंसेवा॥सांगब्रह्मांडाच्याजीवा ॥ २ ॥ सागरसा
गरीं॥समवेसींकैचिथोरी॥ ३ ॥ तुकाह्मणेभावें ॥श

रणझणवींतांबरवें ॥ ४ ॥ ॥ १६८७ ॥

बरवीनामावळी ॥ तुझीमहादोषाहोळी ॥ १ ॥ झालेंआ
ह्मासीजीवन ॥ धणिवरीहेंसेवन ॥ २ ॥ सोपेंआ
णिगोड ॥ कितीअमृताहिवाड ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेअच्यु
ता ॥ आमचाकल्पतरुदाता ॥ ४ ॥ ॥ १६८८ ॥

तृषाकाळेंउदकभेटी ॥ पडेमिठीआवडीची ॥ १ ॥ ऐसी
याचाहोकांसंग ॥ जिवलगसंतांचा ॥ २ ॥ मिष्टान्नाचा
योगभुके ॥ ह्मणतांसेचुकेपुरे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेमातेबा
ळा ॥ कळवळाभेटीचा ॥ ४ ॥ ॥ १६८९ ॥

कुचराचेंश्रवण ॥ गुणदोषांवरीमन ॥ १ ॥ असोनियां
नसेकथे ॥ मूर्खअभाग्यतेतेथे ॥ २ ॥ निरर्थककारणीं ॥
कानडोळेवेंचीवाणी ॥ ३ ॥ पापाचेसांगातीं ॥ तोंडींवो
ढाळाचेमाती ॥ ४ ॥ हिताचियानावें ॥ वोसपडिलेंदेह
भावें ॥ ५ ॥ फजितकरूनीसांडी ॥ तुकाकरीबोडाबोडी
॥ ६ ॥ ॥ १६९० ॥

जगतरीआह्मादेव ॥ परीहेनिंदितोस्वभाव ॥ १ ॥ येतो
हिताचाकळवळा ॥ पडतीहातींह्मणुनीकाळा ॥ २ ॥
नाहींकोणीसखा ॥ आह्मानिरपराधपारिखा ॥ ३ ॥ उप
क्रमेवदे ॥ तुकावर्मासीतोभेदे ॥ ४ ॥ ॥ १६९१ ॥

सोपेंवर्मआह्मासांगितलेंसंतीं ॥ टाळदिंडिहातींघेउ
नींनाचा ॥ १ ॥ समाधीचेंसुखसांडावोवाळुनी ॥ ऐ
सायाकीर्तनींब्रह्मरस ॥ २ ॥ पुढतिघडेचढेतेंसेवनआ
गळें ॥ भक्तिभाग्यबळेनिर्भरता ॥ ३ ॥ उपजोंचिनये

संदेहचित्तासी ॥ मुक्तिचारीदासीहरिदासांच्या॥ ४॥
तुकाह्मणेमनपावोनीविश्रांति ॥ त्रिविधनासतीताप
क्षणें॥ ५ ॥ ॥१६९२॥
गंगानदेखेविटाळ॥तेचिरांजणीहिजळ॥ १ ॥ अल्प
महदानव्हेसरी॥ विटाळतोभेदधरी॥ २ ॥ कायखंडि
लीभूमिका॥ वर्णापायरीकांलोका ॥ ३ ॥ तुकाह्मणे
आगीविण॥बीजवेगळीतोंभिन्न॥४॥ ॥१६९३॥
देवावरीभार ॥ काढुंनयेकांहींपर॥ १ ॥ तान्हभुकेंआठ
वण ॥ घडेतेंबरेंचिंतन॥ २ ॥ देखावीनिश्चिती ॥ तेचि
अंतरश्रीपती॥ ३ ॥ वैभवसकळ॥तुकामानीतांविटा
ळ॥ ४॥ ॥१६९४॥
थुंकोनियांमान॥दंभकरितोकीर्तन॥ १ ॥ झालोंउदा
सीनदेही॥येकावीणचाडनाहीं॥ २॥ अर्थअनर्थासा
रिखा॥ करुनीठेविलापारिखा॥ ३ ॥उपाधीवेगळा॥
तुकाराहिलासोंवळा॥ ४॥ ॥१६९५॥
काययाचेंघ्यावें॥नित्यनित्यकोणेंगावें॥ १ ॥ केलेहरि
कथेनेवाज॥अंतरोनीजातेनीज॥२॥ कामसंवसार॥
अंतरींहेकरकर॥ ३ ॥तुकाह्मणेहेंड ॥ ऐसेमानीतीतलं
ड॥ ४॥ ॥१६९६॥
वेदसाक्षत्वेंसीवाणी ॥नारायणींमिश्रित॥ १॥ नलगे
कांहींचांचपावें॥जातोंभावेंपेरित॥ २॥ भांडारत्यादा
तयाचें॥ मीकइंचेंयेठाई ॥ ३ ॥ सादावीतगेलातुका॥
येथेयेकायेकींता ॥ ४॥ ॥१६९७॥

ऐसीजिव्हानीकी ॥ विठ्ठलविठ्ठलकांनघोकी ॥ १ ॥ जे
णेंपावीजेउद्धार ॥ तेथेंराखावें अंतर ॥ २ ॥ गुंफोनीचा
वटी ॥ तेथेंकोणलाभेभेटी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेकळा ॥ देवा
विणअमंगळा ॥ ४ ॥ ॥ १६९८ ॥
साजेअळंकार ॥ तरिभोगीताभ्रतार ॥ १ ॥ व्यभिच्या
रटाकमटिका ॥ उपहासहोतीलोकां ॥ २ ॥ शूरत्वाची
वाणी ॥ रूपमिरवेमंढणीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेजीणे ॥ शां
तिवीणलाजिरवाणें ॥ ४ ॥ ॥ १६९९ ॥
मानामानकीती ॥ तुझ्याक्षुल्लकासंपत्ती ॥ १ ॥ जारेचा
ळविसिबापुडी ॥ काग्हिधरितातीगोडी ॥ २ ॥ रिद्धिसी
द्धिदेसी ॥ आह्मीचुंबळींनव्हेतैसीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेठका ॥
ऐसेनागवीलेलोकां ॥ ४ ॥ ॥ १७०० ॥
पाहातोसीकाय ॥ आतांपुढेंकरींपाय ॥ १ ॥ वरिठेऊंदे
मस्तक ॥ ठेलोंजोडोनीहस्तक ॥ २ ॥ बरवेकरीसम ॥ न
कोभंगूंदेऊंप्रेम ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेचला ॥ पुढतिसामोरे
विठ्ठला ॥ ४ ॥ ॥ १७०१ ॥
भक्तऐसेजाणाजेदेहींउदास ॥ गेलेआशापाशनिवा
रुनी ॥ १ ॥ विषयतोत्यांचाझालानारायण ॥ नावडे
धनजनमातापिता ॥ २ ॥ निर्वाणीगोविंदअसेमागें
पूढें ॥ कांहींचसांकडेंपडोंनेदी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेसत्य
कर्माव्हावेंसाह्य ॥ घासलीयाभयनरकाजाणे ॥ ४ ॥
॥ १७०२ ॥
तेव्हिहेक्षुल्लकेंसखीसहोदर ॥ नाहींविश्वंभरवोळखितो

॥ १ ॥ नारायणविश्वंभरविश्वपिता ॥ प्रमाणतोहोता
सकळमिथ्या ॥ २ ॥ रवीनुगवेतोंदीपिकाचेंकाज ॥ प्र
काशेंतेजसहजलोपे ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेदेहसंबंधसंचितें ॥
कारणनीरुतेंनारायणीं ॥ ४ ॥ ॥ १७०३ ॥

यज्ञभूतांच्यापाळणा ॥ भेदकारीयेकारणा ॥ पावाव
याउपासना ॥ ब्रह्मस्थानींप्रस्थान ॥ १ ॥ येकपरीपडि
लेभागी ॥ फळबीजाचीयेअंगीं ॥ धन्यतोचीजगीं ॥
आदिअंतसांभाळी ॥ २ ॥ अवश्यकतोशेवट ॥ मा
गेंअवघीखटपट ॥ चालोंजाणेवाट ॥ ऐसाविरळा
येखादा ॥ ३ ॥ तुकाहोऊनीनिराळा ॥ क्षराअक्षरावे
गळा ॥ पाहेनिगमकळा ॥ बोलेविठ्ठलप्रसादें ॥ ४ ॥
॥ १७०४ ॥

वेदपुरुषतरीनेतिकांवचन ॥ निवडुनीभिन्नदाखविलें
॥ १ ॥ तुझींवर्मैंतूंचिदाउनीअनंता ॥ होतोसीनेणता
कोण्यागुणें ॥ २ ॥ यज्ञाचाभोक्तातरिकानोव्हेसांग ॥
उणेंपडतांअंगक्षोभघडे ॥ ३ ॥ वससीतूंयाभूतांचेअं
तरीं ॥ तरिकांभेदहरीदावियेला ॥ ४ ॥ नपतीर्थाटणतु
झेंमूर्तिदान ॥ तरिकांअभीमानआडयेतो ॥ ५ ॥ आतां
क्षमाकीजेविनवीतोतुका ॥ देऊनियांहाकाउभाद्वारीं ॥
॥ ६ ॥ ॥ १७०५ ॥

लोहोगावीं स्वामीचे अंगावर उष्णपाणी घातलें
ते अभंग

जळेमाझीकायालागलावोणवा ॥ धांवरेकेशवामा

यबापा ॥ १ ॥ पेटलीसकळकांतीरोमावळी ॥ नावरेंहे होळीदहनझालें ॥ २ ॥ फुटोनियांदोन्हीभागहोऊंपाहे॥ पाहातोसीकायल्हृदयमाझें ॥ ३ ॥ घेऊनीजीवनधांवे लवलाही ॥ कवणाचेंकांहींनचलेयेथे ॥ ४ ॥ तुकाह्मणे माझीतूंहोसीजननी ॥ आणिकनिर्वाणींकोणराखे ॥ ॥ ५ ॥ ॥ १७०६ ॥

श्रीपांडुरंगनामदेवस्वप्नांतयेऊनकवित्वकरणें ह्मणोन आज्ञा केली ते अभंग.

नामदेवेंकेलेंस्वप्नामाजिजागें ॥ सवेंपांडुरंगेंयेऊनि यां ॥ १ ॥ सांगीतलेंकामकरावेंकवित्व ॥ वाउगेंनिमि त्यबोलोंनको ॥ २ ॥ मापठाकीसळेधरिलीविठ्ठलें ॥ थापटुनीकेलेंसावधान ॥ ३ ॥ प्रमाणाचिसंख्यासांगे शतकोटी ॥ उरलेतेशेवटींलावीतुका ॥ ७ ॥ १७०७॥

घालठावतरीराहेनसंगतीं ॥ संतांचेपंगतींपांयापासीं ॥ १ ॥ आवडीचाठावआलोंसेटाकून॥ आतांउदासीन नधरावें॥ २ ॥ शेवटीलस्थळनीचमाझीवृत्ती ॥ आधा रेंविश्रांतिपावईन ॥ ३ ॥ नामदेवापाईंतुक्यास्वप्नींभे टी॥ प्रसादहापोटींराहिलासे ॥ ४ ॥ ॥ १७०८ ॥

अभक्तब्राह्मणजळोत्याचेंतोंड ॥ कायत्यासीरांडप्रस वली ॥ १ ॥ वैष्णवांचाभारधन्यत्याचीमाता ॥ शुद्धउ भयतांकूळयाती ॥ २ ॥ ऐसाहानिवाडाझालासेपुरा णीं ॥ नव्हेमाझीवाणीपदरींची ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेअगी

लागोथोरपणा ॥ दृष्टित्यादुर्जनानपडोमाझी ॥ ४ ॥
॥ १७०९ ॥
त्रिपुटीच्यायोगें ॥ कांहींनव्हेकोणाजोगें ॥ येकजातां
लागे ॥ येकपाठीलागतें ॥ १ ॥ मागेंपुढेंअवघाकाळ ॥
पळोंनयेनचलेबळ ॥ करितांकोल्हाळ ॥ रूपेंखांदाहरि
वाहे ॥ २ ॥ पापपुण्यात्मयाच्याशक्ति ॥ असतीयोजि
ल्याश्रीपति ॥ यावेंकाकुलति ॥ येथेंसत्तानायका ॥ ३ ॥
तुकाउभापैलथडी ॥ तरीहेप्रकाशनिवडी ॥ घातल्या
सांगडी ॥ ताफेपेटीहाकारी ॥ ४ ॥ ॥ १७१० ॥
देखण्याच्यातीनजाती ॥ वेठिवार्ताअत्यंतीं ॥ १ ॥ जै
साभावतैसेंफळ ॥ स्वातीतोययेकजळ ॥ २ ॥ पाहेसां
गेआणिजेवी ॥ अंतरमहदंतरतेवी ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेहि
रा ॥ पारखीयामूढागारा ॥ ४ ॥ ॥ १७११ ॥
अनुभवेंअनुभवअवघाचिसाधीला ॥ तरीस्थिराव
लामनुठाई ॥ १ ॥ पिटुनियांमुसेंआलाअलंकार ॥ द
ग्धतेआसारहोउनियां ॥ २ ॥ येकचिउरलेंकायावा
चामन ॥ आनंदभुवनमाजित्रयीं ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेआ
ह्मींजिंकिलासंसार ॥ होउनीकिंकरविठोबाचे ॥ ४ ॥
॥ १७१२ ॥
ऐसीयासंपत्तिआह्मासंवसारीं ॥ भोगाचियापरीका
यसांगों ॥ १ ॥ कामतोकामनाभोगीतसेंदेवा ॥ आलिं
गनेंहेवाचरणचुंबी ॥ २ ॥ शांतीच्यासंयोगेंनिरसला

ताप॥ दुसरें तें पाप भेदबुद्धि॥ ३ ॥ तुका ह्मणे पाहे तिक
डे सारिखें॥ आपुले पारिखे निरसले॥ ४॥ ॥१७१३॥
रामराज्य राम प्रजा लोकपाळ ॥ एकचि सकळ दुजें ना
हीं॥ १ ॥ मंगळा वांचुनी उमटेचि ना वाणी॥ अखंड
चि खाणी येक रासी॥ २ ॥ मोडले हे स्वामी ठायां ठाव से
वा॥ वाढवावा हेवा कोणा अंगें॥ ३॥ तुका ह्मणे अवघें
दुमदुमिलें देवें ॥ उरलें तें गावें हेंचि आतां॥४॥१७१४॥
निवडुनियां वाण काढिलें निराळें ॥ प्रमाण डोहळे याव
रिते॥ १॥ जयाचा विभाग तयासीच फळें ॥ देखणें नि
राळें कौतुकासी॥ २॥ शूर तो वोळखे खायडा या हात॥
येरा होइल मात सांगायासी॥ ३॥ तुका ह्मणे माझी कळ
वळते वाणी॥ केला निजस्थानीं जानवसा॥४॥१७१५
याजसाठीं केला होता अट्टाहास ॥ शेवटचा दीस गोड
व्हावा ॥ १ ॥ आतां निश्चिंतीनें पावलों विसावा॥ खुंट
लीया धांवा तृष्णेचिया ॥ २ ॥ कवतुक वाटे झालिया वे
चावें॥ मंगळाचे नावें तेणें गुणें॥ ३॥ तुका ह्मणे मुक्ति प
रिणिली नोवरी ॥ आतां दीस चारी खेळीमेळी॥४॥१७१६
भक्तिचिया पोटीं रत्नाचिया खाणी ॥ ब्रह्मींचि ठेवणी स
कळ वस्तु ॥ १॥ माउलीचे मागें बाळक चि हरी ॥ येका
सुत्रें दोरी वोढितसे ॥ २ ॥ जेथील जें मागे तें रायास मो
र॥ नाहीं से उत्तर येत नाहीं ॥ ३॥ सेवेचिया सत्तें धनीच
सेवक॥ आपुलें तें येक नवें चि कांहीं॥ ४ ॥ आदि अंत ठा
व असे मध्यभाग ॥ भोवते भासे मग उंच आसनीं ॥ ५॥

भावारूढतुकाझालायेकायेकीं ॥ देवचिलौकीकींअव
घाकेला॥ ६॥ ॥ १७१७॥
सांगतांदुर्लभज्ञानाचियागोष्टी ॥ अनुभवपोटींकैंचा
घडे॥ १॥ भोजनाचेसोईजगापरिहार ॥ नेणत्यासाद
रचित्तकथे॥ २॥ नायकवेकानींसाधनउपाय ॥ आय
केतोगायहर्षेंगीत ॥ ३ ॥ नव्हेआराणुकजावयासीव
ना॥ वेधकामींमनाहरिकथेचा ॥ ४॥ काळाच्यासाध
नाकोणाअंगींबळ॥ चिंतनामंगळअष्टौप्रहर॥ ५॥ तु
काह्मणेआह्मीखेळोंभातुकुलें ॥ विभागासीमुलेंभोळीं
येथें॥ ६ ॥ ॥ १७१८॥
जाणपणबरेंदेवाचियेसिरीं ॥ आह्मीऐसींबरींनेणतीं
च ॥ १ ॥ देखणियांपुढेंरुचेकवतुक ॥ उभयतांसुखवा
ढतसे॥ २ ॥ आशंकेचीबाधानाहींलडिवाळा ॥ चित्त
वरिखेळासमबुद्धि॥ ३॥ तुकाह्मणेदिशामोकळ्यासक
ळा॥ अवकाशीखेळाठावझाला॥ ४॥ ॥ १७१९॥
वचनाचेमांडिदावावेप्रकार ॥ कायत्यासाचारकौतु
काचे॥ १ ॥ जातांघरामागेंउरोंनेणेखंती ॥ मिळाल्या
बहुतिफांकलीया॥ २॥ उदयींचअस्तउदयोसंपादला॥
कल्पनेचाकेलाजागेपणें॥ ३ ॥ जाणोनियांगेलाहांडो
रियापोरा॥ सावधइतराकरुनीतुका ॥ ४ ॥ १७२०॥

स्वामीस संतांनीं पुशिलें कोण्या प्रकारें तुह्मास
वैराग्यप्राप्त झालें तें सांगावें

यातिशूद्रवैश्यकेलावेवसाव ॥ आदितोहादेवकूळपू

ज्य ॥ १ ॥ नयेबोलोंपरीपाळिलेंवचन ॥ केलीयाचात्र
श्नतुह्मीसंतीं ॥ २ ॥ संवसारींझालोंअतिदुःखेंदुःखी ॥
मायबापेंशेखींक्रमलीया ॥ ३ ॥ दुष्काळेंआटिलेंद्रव्यें
नेलामान ॥ स्त्रियेकीं अन्न अन्नकरितमेली ॥ ४ ॥ लज्जा
वाटेजीवाञ्चासलोंयादुःखें ॥ व्यवसायदेखेंतुटियेतां ॥
॥ ५ ॥ देवाचेंदेऊळहोतेंजेंभंगलें ॥ चित्तासीतेंआलेंक
रावेंसें ॥ ६ ॥ आरंभींकीर्तनकरीयेकादसी ॥ नव्हतेंअ
भ्यासींचित्तआधीं ॥ ७ ॥ कांहींपाठकेलींसंतांचींउत्तरें ॥
विश्वासआदरेंकरूनीयां ॥ ८ ॥ गातीपुढेंत्यांचेंधरावेंधृ
पद ॥ भावेंचित्तशुद्धकरूनीयां ॥ ९ ॥ संतांचेंसेविलेंति
र्थपायवणी ॥ लाजनाहींमनींयेवोंदिल्ही ॥ १० ॥ ठाक
लातोकेलाकांहींपरोपकार ॥ केलेहेंशरीरकष्टऊनी ॥
॥ ११ ॥ वचनपाळिलेंनाहींसुह्रदांचें ॥ समूळप्रपंचीं
वीटआला ॥ १२ ॥ सत्यअसत्यासीमनकेलेंग्वाही ॥
मानियेलेंनाहींबहुमता ॥ १३ ॥ मानियेलास्वप्नींगुरू
चाउपदेश ॥ धरिलाविश्वासदृढनामीं ॥ १४ ॥ यावरी
तीझालीकवित्वाचीस्फूर्ति ॥ पायधरिलेचित्तींविठोबा
चे ॥ १५ ॥ निषेधाचाकांहींपडिलाआघात ॥ तेणेंमधेंचि
त्तदुखवलें ॥ १६ ॥ बुडविल्यावह्याबैसलोंधरणें ॥ के
लेंनारायणेंसमाधान ॥ १७ ॥ विस्तारसांगतांबहुतप्र
कार ॥ होईलउशीरआतांपुरे ॥ १८ ॥ आतांआहेतैसा
दिसतोविचार ॥ पुढीलप्रकारदेवजाणे ॥ १९ ॥ भक्तां
नारायणनुपेक्षीसर्वथा ॥ कृपावंतऐसाकळोंआला ॥

॥ २० ॥ तुकाह्मणेमाझेसर्वभांडवल ॥ बोलविलेबोल
पांडुरंगें ॥ २१ ॥ ॥ १७२१ ॥
ऐकावचनहेसंत ॥ मीतोआगळापतित ॥ कायकाजें
प्रीत ॥ करितसाआदरें ॥ १ ॥ माझेंचित्तमजग्वाही ॥
सत्यतरलोंमीनाहीं ॥ येकाचियेवाही ॥ येकदेखीमा
निती ॥ २ ॥ बहुपीडिलोंसंसारीं ॥ मोडींपिसेंपिटींढोरें ॥
नपडतांपुरे ॥ याविचारेंराहिलों ॥ ३ ॥ सहजसरलेंहोतें
कांहीं ॥ द्रव्यथोडेंबहुतही ॥ त्यागकेलानाहीं ॥ दिलेद्वि
जायाचका ॥ ४ ॥ प्रियापुत्रबंधु ॥ यांचातोडिलासंबं
धु ॥ सहजझालोंमंदु ॥ भाग्यहीनकरंटा ॥ ५ ॥ तोंडनदा
खवेजना ॥ शिरेसांदीभरेराना ॥ येकांततोजाणा ॥ त
यासाठींलागला ॥ ६ ॥ पोटेंपिडिलोंकांहारे ॥ दयाना
हींयाविचारें ॥ बोलावितांबरें ॥ सहजह्मणेयासाठीं ॥
॥ ७ ॥ सहजवडिलांहोतीसेवा ॥ ह्मणुनीपूजितोंयादेवा ॥
तुकाह्मणेभावा ॥ साठीझणिघ्याकोणी ॥ ८ ॥ १७२२ ॥
बरेंजालेंदेवानिघालेंदिवाळें ॥ बरेंयादुष्काळेंपीडाके
ली ॥ १ ॥ अनुतापेंतुझेंराहिलेंचिंतन ॥ झालाहावम
नसंवसार ॥ २ ॥ बरेंझालेंदेवाबाईलकर्कशा ॥ बरीहे
दुर्दशाजनामध्यें ॥ ३ ॥ बरेंझालेजगींपावलोंअपमान ॥
बरेंगेलेंधनढोरेंगुरें ॥ ४ ॥ बरेंझालेंनाहींधरिलीलोक
लाज ॥ बराआलोंतुजशरणदेवा ॥ ५ ॥ बरेंझालेंतुझें
केलेंदेवाईल ॥ लेकुरेंबाईलउपेक्षीलीं ॥ ६ ॥ तुकाह्मणेब
रेंव्रतयेकादसी ॥ केलेंउपवासीजागरण ॥ ७ ॥ १७२३ ॥

बोलावाविठ्ठलपाहावाविठ्ठल॥ करावाविठ्ठलजीवभा
व॥ १ ॥ येणेंसोसेंमनझालेंहावभरी ॥ परतमाघारीघे
तनाहीं ॥ २ ॥ बंधनापासुनीउकललीगांठी॥ देतांआ
लीमिठीसावकाश॥ ३ ॥ तुकाह्मणेदेहभरलाविठ्ठलें ॥
कामक्रोधेंकेलेंघररितें॥ ४॥ ॥१७२४॥

जगअवघेंदेव॥ मुख्यउपदेशाचाठेव॥ १ ॥ आदिआ
पणयानासी॥ तरीउतरेयेकसी॥ २ ॥ ब्रह्मज्ञानाचेंको
ठार ॥ तेंयानिश्चयउत्तर ॥ ३ ॥ तुकाह्मणेतेउन्मनीं ॥
नासकारीयेकारणीं॥ ४॥ ॥१७२५॥

मीचमजव्यालों॥ पोटाआपुलियाआलों ॥ १ ॥ आ
तांपुरलेनवस॥ निरसोनीगेलीआस ॥ २ ॥ झालोंबा
राबळी॥ गेलोंमरोनतेकाळीं॥ ३ ॥ दोहींकडेपाहे ॥ तु
काआहेतैसाआहे॥ ४॥ ॥१७२६॥

साधनाच्याकळाआकारआकृति ॥ कारणनवनितीं
मथनाचें॥१॥ पक्षियासीनाहींमार्गींअडथळा॥ अंत
रीक्षींफळासीचिपावे॥ २ ॥ भक्तिचिजोडितेउखरत्या
चिसाठीं ॥ उणेंपुरेतुटीयेतनाहीं॥ ३॥ तुकाह्मणेआले
सांचतसांचणी ॥ आजिझालीधणीयेकसरें ॥ ४ ॥
॥१७२७॥

नाहींयेथेंवाणी ॥ सकळावर्णींघ्यावीधणी॥ १॥ झालेंद
र्पणाचेंअंग॥ ज्याचात्यासदावीरंग॥ २॥ येकाभावा
चायेकांत॥ पीकपिकलाअनंत॥ ३॥ तुकाह्मणेखेळेदा
नी॥ करीबैसोनीवांटणी॥ ४॥ ॥१७२८॥